

IV. KONIUNKTURA W PRZEMYŚLE PRZETWÓRCZYM

1. Omówienie wyników

1. Po dramatycznym spadku stopnia aktywności gospodarczej w drugim kwartale, spowodowanym pandemią, przemysł przetwórczy powoli wraca do normalności. W kolejnych miesiącach trzeciego kwartału obserwujemy wzrosty zarówno wskaźnika koniunktury jak i sald bilansowych (odpowiedzi na poszczególne pytania testu koniunktury). Mamy do czynienia z tzw. efektem bazy – odnotowany wzrost jest względnie duży, co wynika z bardzo niskiego poziomu wskaźnika i sald w poprzednim kwartale.

Wartość wskaźnika koniunktury w przemyśle przetwórczym (IRGINd) zwiększyła się o 10,6 pkt w czerwcu (względem maja), a w lipcu wzrost wyniósł kolejne 7,4 pkt. W sierpniu wartość wskaźnika ponownie zwiększyła się, ale już tylko o 0,3 pkt. Obecnie wynosi -11,6 pkt i jest wyższa od wartości z maja o 18,3 pkt. W porównaniu jednak z sierpniem 2019 r. jest niższa o 2,9 pkt. Wydaje się, że tendencja spadkowa, trwająca już ponad 3 lata, została zahamowana i polski przemysł przetwórczy znajduje się w okolicy dolnego punktu zwrotnego.

2. Oceny zmian koniunktury w III kwartale, formułowane przez przedsiębiorców, są bardziej zróżnicowane niż w poprzednim. O ile zdecydowana większość przedsiębiorstw podobnie odczuła uderzenie koronawirusa, to odbudowa aktywności gospodarczej przebiega w sposób bardziej zróżnicowany. W ciągu trzech miesięcy dzielących sierpień od maja wartość wskaźnika koniunktury liczonego dla przedsiębiorstw prywatnych zwiększyła się o 16,5 pkt, zaś dla publicznych o 39,1 pkt. Obecnie wartości wskaźników wynoszą odpowiednio: -12,7 i -1,1 pkt. Wartość wskaźnika dla sektora prywatnego jest niższa od wartości sprzed roku o 5,3 pkt, a dla sektora publicznego jest o 16 pkt wyższa.

3. Dla wszystkich grup przedsiębiorstw rozróżnianych wg wielkości zatrudnienia odnotowano w skali kwartału wzrosty wartości wskaźnika; największy, o 25,2 pkt, dla firm zatrudniających od 51 do 251 pracowników, a najmniejszy, o 7,6 pkt, dla przedsiębiorstw o zatrudnieniu od 251 do 500 osób. Wzrost wartości IRGINd w skali roku zanotowano tylko dla przedsiębiorstw największych, zatrudniających ponad 500 pracowników (o 10,1 pkt), największy spadek zaś, o 10,3 pkt, dla producentów zatrudniających od 251 do 500 pracowników.

4. Poprawę koniunktury zanotowali producenci ze wszystkich głównych grup produktowych. Największy kwartalny wzrost wartości wskaźnika, o 27,3 pkt, odnotowano dla producentów półproduktów, a najmniejszy, o 10,3 pkt, dla przedsiębiorstw wytwarzających dobra konsumpcyjne trwałego użytku. W skali roku natomiast wzrost wartości wskaźnika odnotowano tylko dla producentów nietrwałych dóbr konsumpcyjnych (o 4,3 pkt). W największym stopniu pogorszyła się koniunktura w produkcji dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (spadek wartości wskaźnika o 18,9 pkt).

5. Poprawa koniunktury względem maja miała miejsce we wszystkich makroregionach. Największa – wartości wskaźnika IRGINd wzrosły o prawie 28 pkt – w makroregionie południowo-zachodnim i województwie mazowieckim; najmniejsza w makroregionie północnym (o 6,7 pkt). W skali roku wzrosty wartości wskaźnika odnotowano tylko dla trzech makroregionów: południowo-zachodniego (o 1,3 pkt), wschodniego (o 1,1 pkt) i województwa mazowieckiego (o 15,4 pkt). Największy roczny spadek, o 11,5 pkt, zanotowano dla makroregionu północnego (o 11,5 pkt).

6. Wartość salda odpowiedzi na pytanie o wielkość produkcji wzrosła w czerwcu i lipcu, w sierpniu zaś miał miejsce jej spadek. W porównaniu z majem br. wartość salda zwiększyła się o 26,4 pkt. Obecnie wynosi -15,3 pkt i jest niższa od wartości sprzed roku o 5,8 pkt. Obserwowana od początku 2017 r. tendencja spadkowa została zahamowana. Przewidywany jest wzrost poziomu produkcji w najbliższych miesiącach.

7. Podobne zmiany miały miejsce w przypadku pytań o wielkość zamówień zarówno ogółem jak i eksportowych. Wartość pierwszego z sald wzrosła w czerwcu i lipcu, w sierpniu zaś zmalała. Od maja wartość salda zwiększyła się o 25,3 pkt, z poziomu -61,3 do wysokości -36 pkt. Jest jednak niższa od wartości z sierpnia 2019 roku o 15,3 pkt. Tendencja spadkowa wygasa. Wartość drugiego z sald także wzrosła w czerwcu i lipcu, a w sierpniu obniżyła się. Od maja wzrosła łącznie o 23,1 pkt. Zmiana w skali roku była również ujemna i wyniosła 17,2 pkt. Tendencja spadkowa utrzymuje się. Prognozowany jest wzrost poziomu zamówień ogółem i zamówień eksportowych w nadchodzących miesiącach.

8. Wartości salda odpowiedzi na pytanie o wielkość zapasów zmieniały się naprzemiennie w kolejnych miesiącach. W porównaniu z majem obniżyła się aż o 14,6 pkt, z poziomu 7,9 do wysokości -6,7 pkt. Jest niższa niż w sierpniu 2019 r. o 10,8 pkt. Tendencja spadkowa pogłębia się.

9. Wahał się również poziom cen wyrobów gotowych. Wartość salda malała i rosła w kolejnych miesiącach kwartału, osiągając w sierpniu wysokość -6,2 pkt, niższą o 1,5 pkt od wartości z maja i o 15,3 pkt od wartości z sierpnia 2019 r. Choć utrzymuje się tendencja spadkowa, przewidywany jest wzrost poziomu cen wyrobów gotowych w najbliższym okresie.

10. Wielkość zatrudnienia także zmieniała się naprzemiennie, zmiany były jednak mniejsze niż innych sald. Obecna wartość salda, -11,9 pkt, jest wyższa niż w maju o 5,0 pkt. W stosunku do wartości z sierpnia 2019 roku odnotowano spadek o 9,9 pkt. Widoczna w przebiegu składnika cyklicznego tendencja spadkowa utrzymuje się. Producenci spodziewają się wzrostu poziomu zatrudnienia w następnych miesiącach.

11. Sytuacja finansowa przedsiębiorstw stopniowo poprawiała się z miesiąca na miesiąc. Od maja wartość salda zwiększyła się o 25,6 pkt i wynosi -25,1 pkt. Jest jednak niższa niż przed rokiem o 14,8 pkt. Utrzymuje się tendencja spadkowa. Prognozowana jest dalsza poprawa sytuacji finansowej producentów w najbliższych miesiącach.

12. Oceny ogólnej kondycji gospodarki polskiej poprawiały się w kolejnych miesiącach. W ciągu kwartału wartość salda wzrosła o 36,2 pkt. Jest jednak niższa od wartości sprzed roku o 30,8 pkt. Pomimo znacznej poprawy ocen stanu polskiej gospodarki ich tendencja spadkowa trwa. Spodziewana jest dalsza poprawa sytuacji finansowej producentów w najbliższych miesiącach.

13. Drugi kwartał z rzędu maleją przeciętne koszty produkcji. Wartość salda obniżyła się o 2,6 pkt. Obecnie wynosi 42,5 pkt, o 10,5 pkt mniej niż rok temu. Firmy przewidują wzrost kosztów produkcji w kolejnym kwartale.

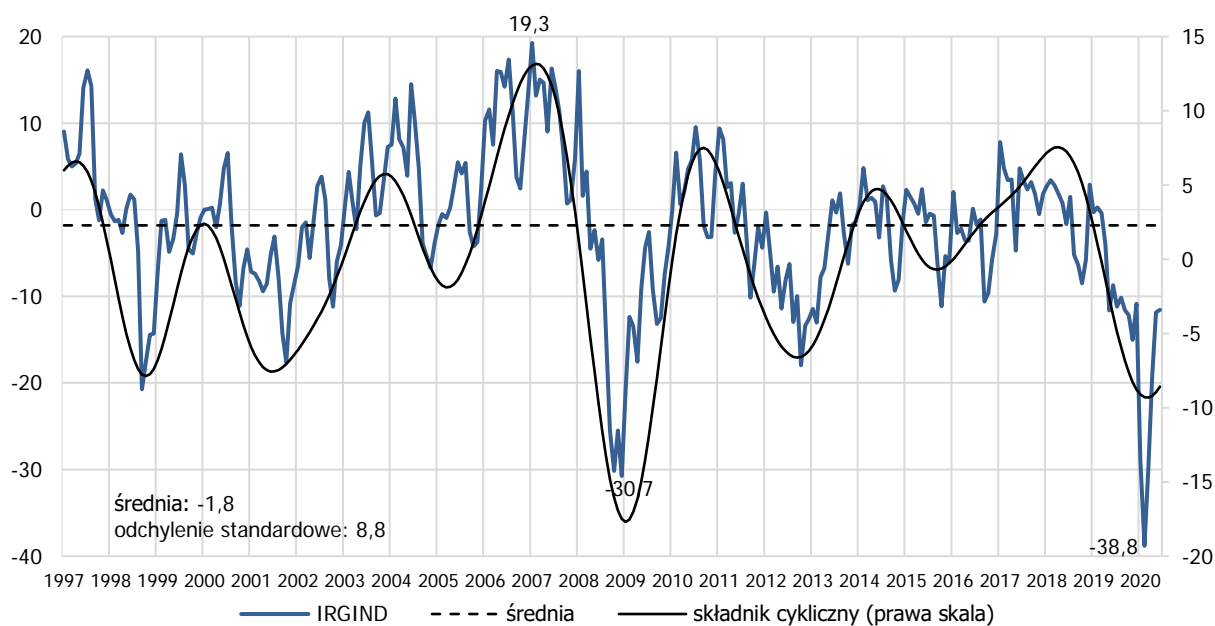
14. W porównaniu z drugim kwartałem o 11,3 punktu procentowego zwiększył się stopień wykorzystania mocy produkcyjnych. Obecnie wynosi on 67,3%, o 6,1 pkt proc. mniej niż przed rokiem. Producenci przewidują, że w kolejnym kwartale stopień wykorzystania mocy produkcyjnych ponownie wzrośnie.

15. W stosunku do wartości z maja o 28,9 pkt zwiększyła się wartość salda odpowiedzi na pytanie o wielkość produkcji na eksport. Obecnie wynosi ona -26 pkt i jest niższa od wartości sprzed roku o 15,5 pkt. Wzrostowi poziomu produkcji na eksport towarzyszy wzrost względnych korzyści z produkcji eksportowej, a zarazem spadek konkurencyjności polskich towarów na rynkach zagranicznych. Przewidywany jest dalszy wzrost poziomu produkcji na eksport w następnym kwartale.

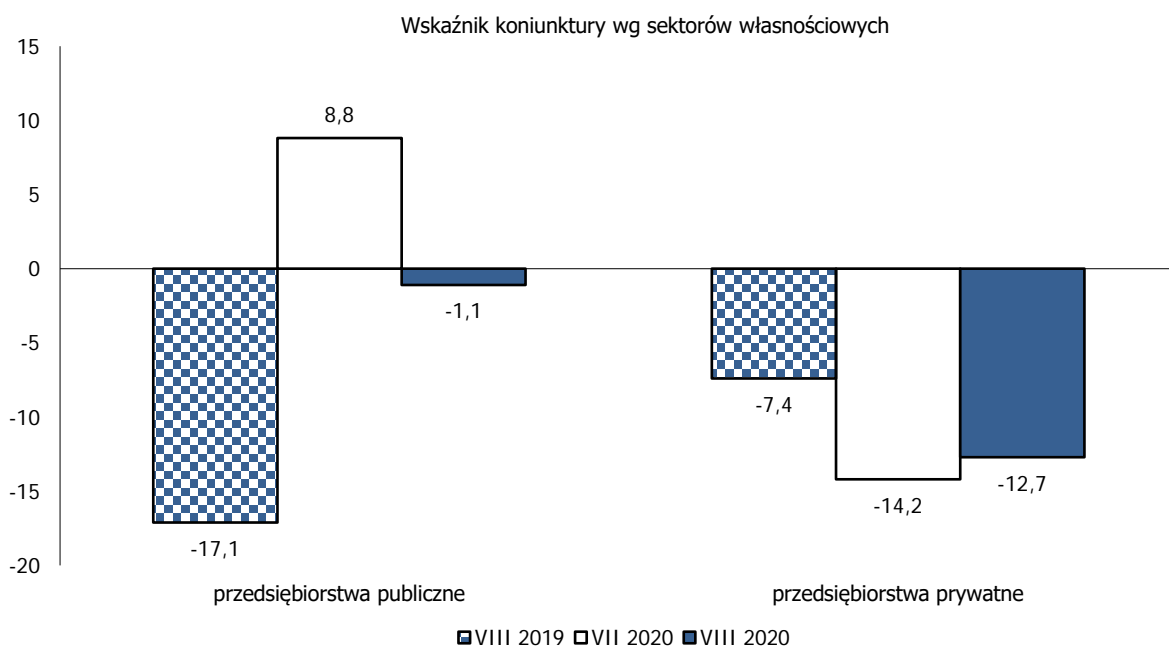
16. Zwiększyła się uciążliwość większości barier działalności gospodarczej. Za główną przedsiębiorstwa przemysłowe nieodmiennie uznają niedostateczny popyt (65,4% ankieterowanych producentów). W dalszej kolejności wymieniają: obciążenia podatkowe (45,6% badanych) i niestabilność prawa (42,4%).

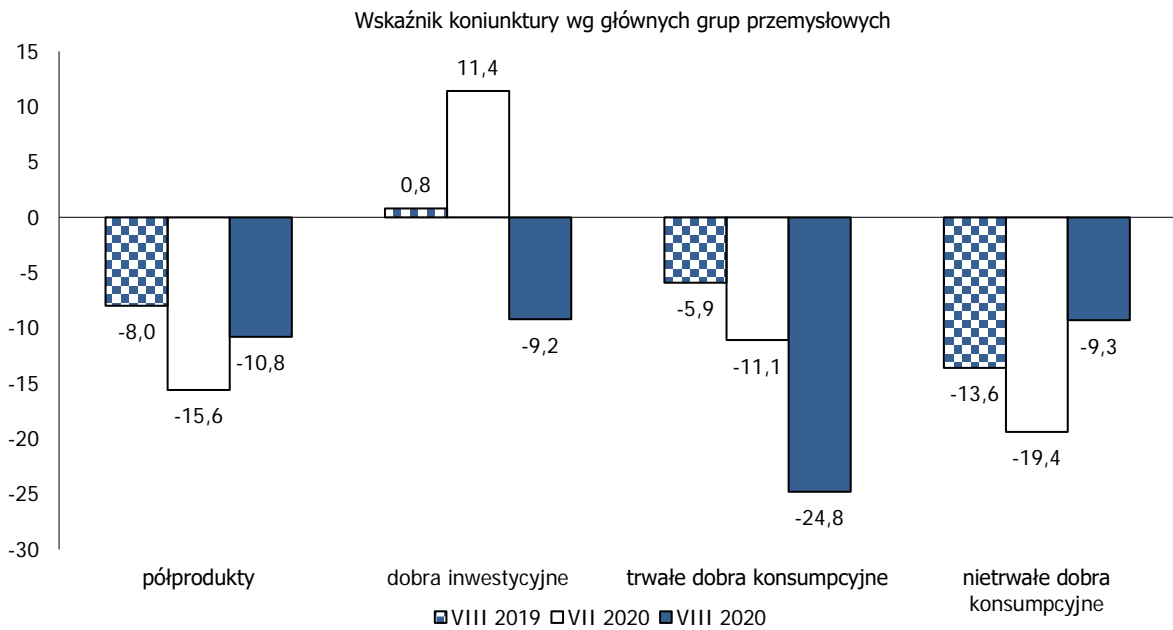
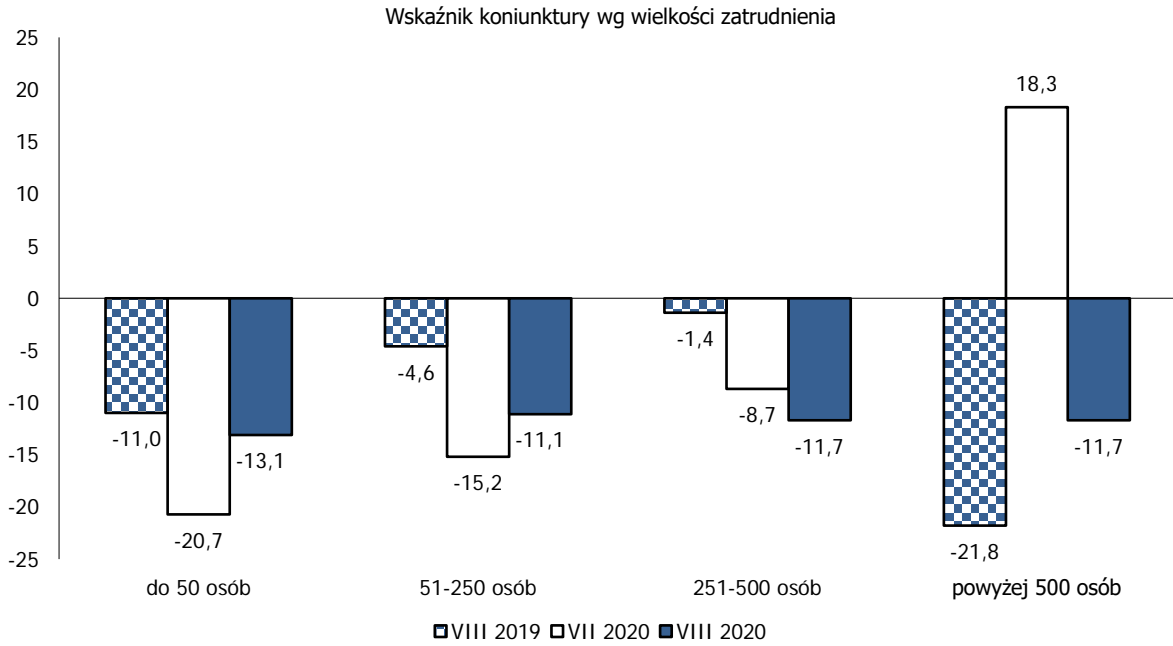
2. Wyniki szczegółowe

WSKAŹNIK KONIUNKTURY

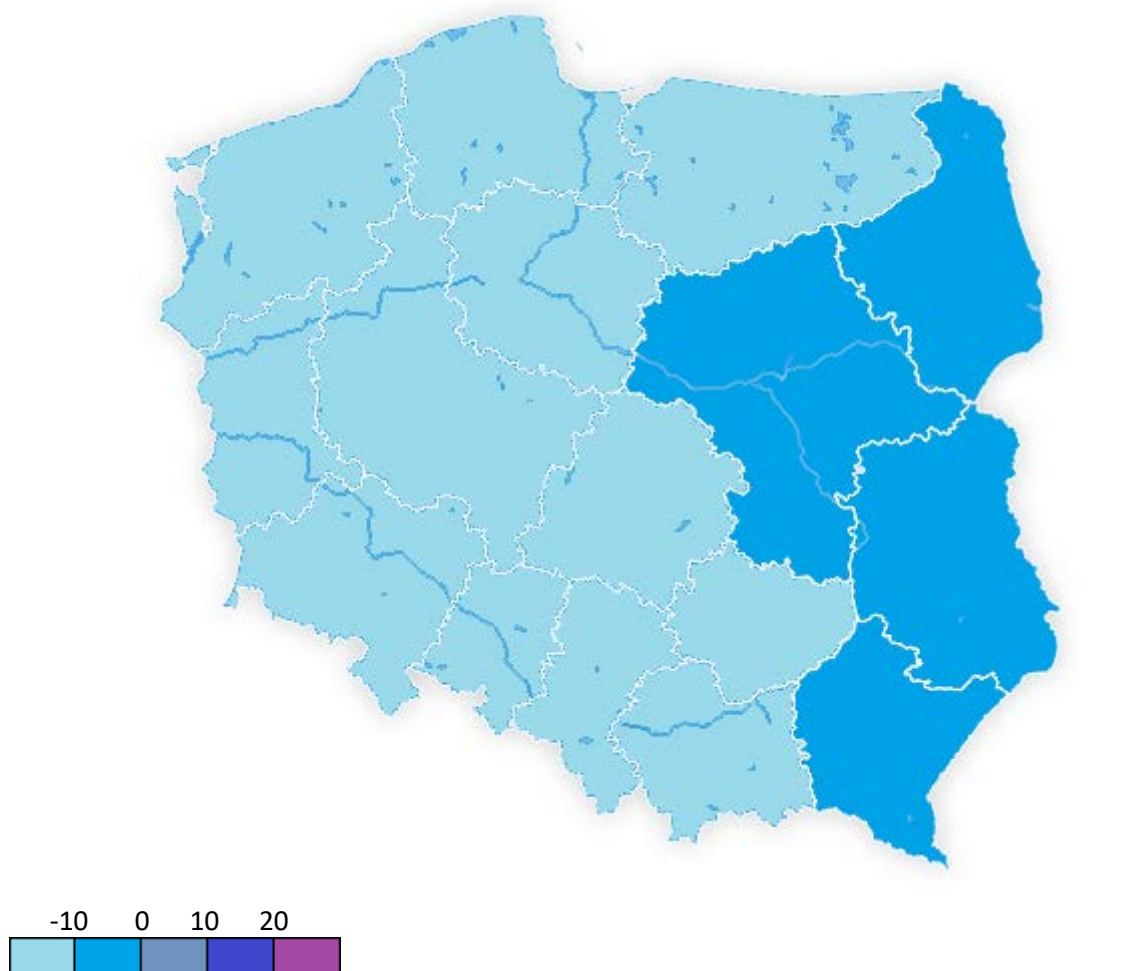

składowe salda	VIII'19	IV'20	V'20	VI'20	VII'20	VIII'20
1. wielkość produkcji – przewidywania	-1,3	-53,7	-20,6	-14,9	-13,4	-5,4
2. wielkość zamówień – stan	-20,7	-65,9	-61,3	-42,3	-26,2	-36,0
3. zapasy - stan	4,1	-3,2	7,9	0,6	-4,0	-6,7
wskaźnik koniunktury (IRGIND): (1.+2.-3.)/3	-8,7	-38,8	-29,9	-19,3	-11,9	-11,6

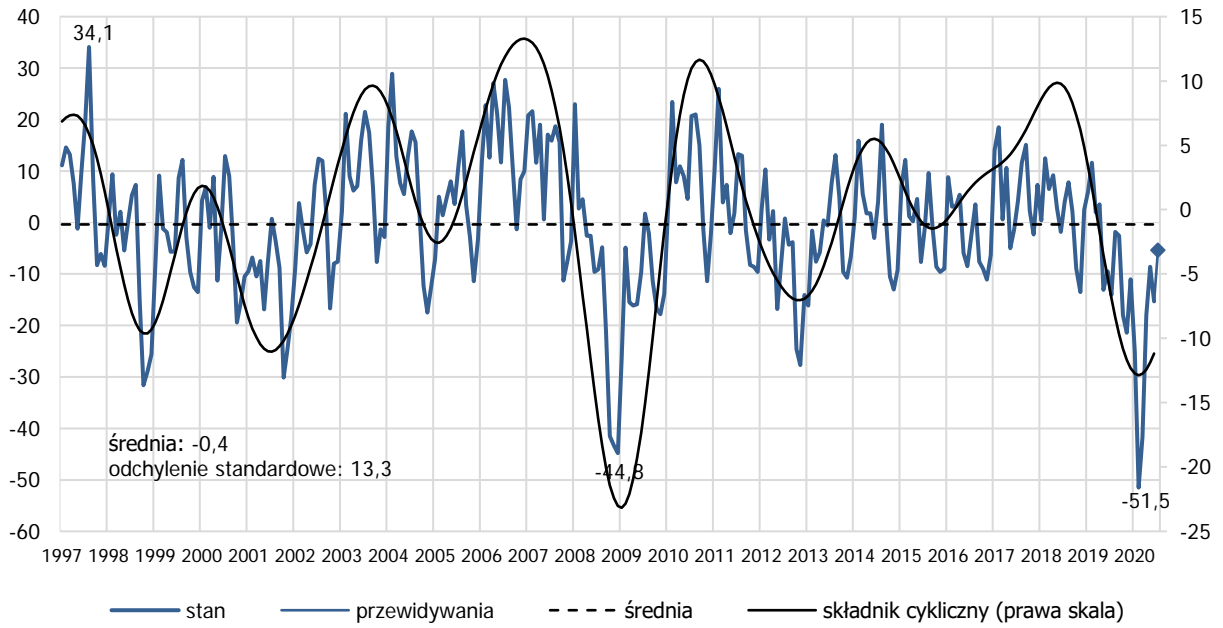

Wskaźnik koniunktury wg makroregionów

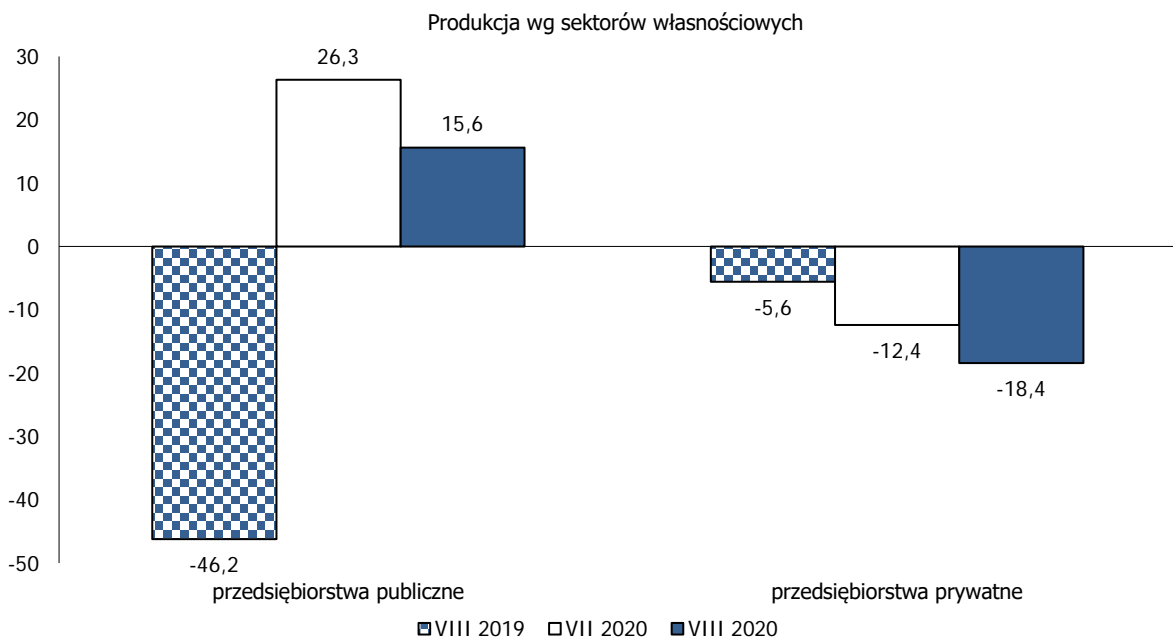

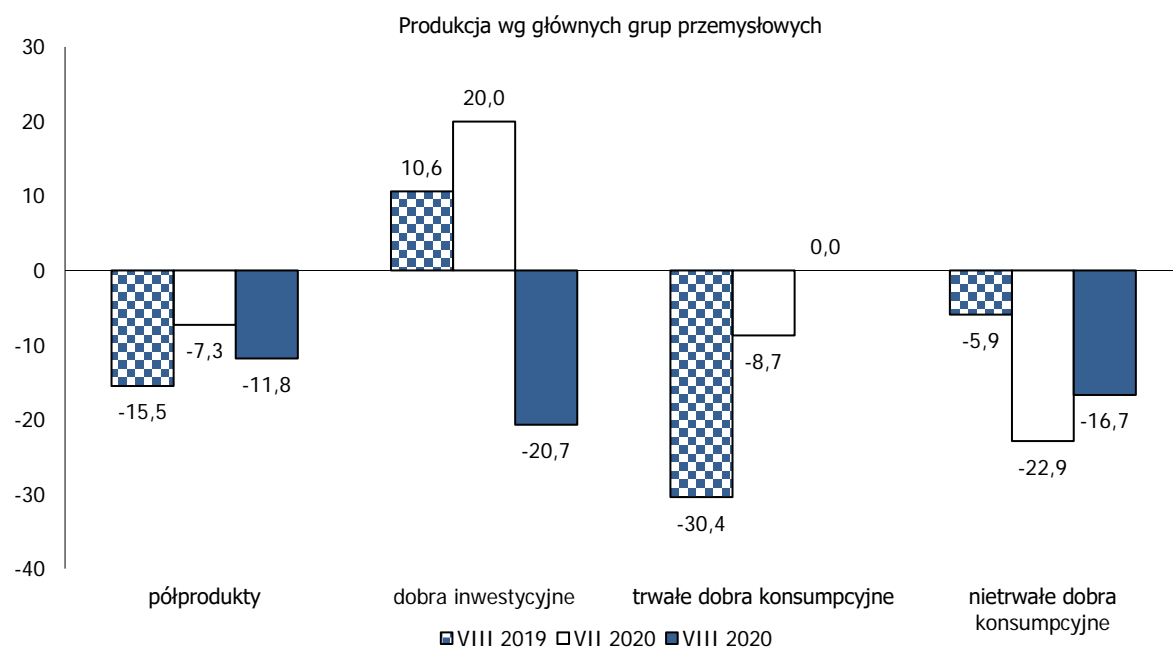
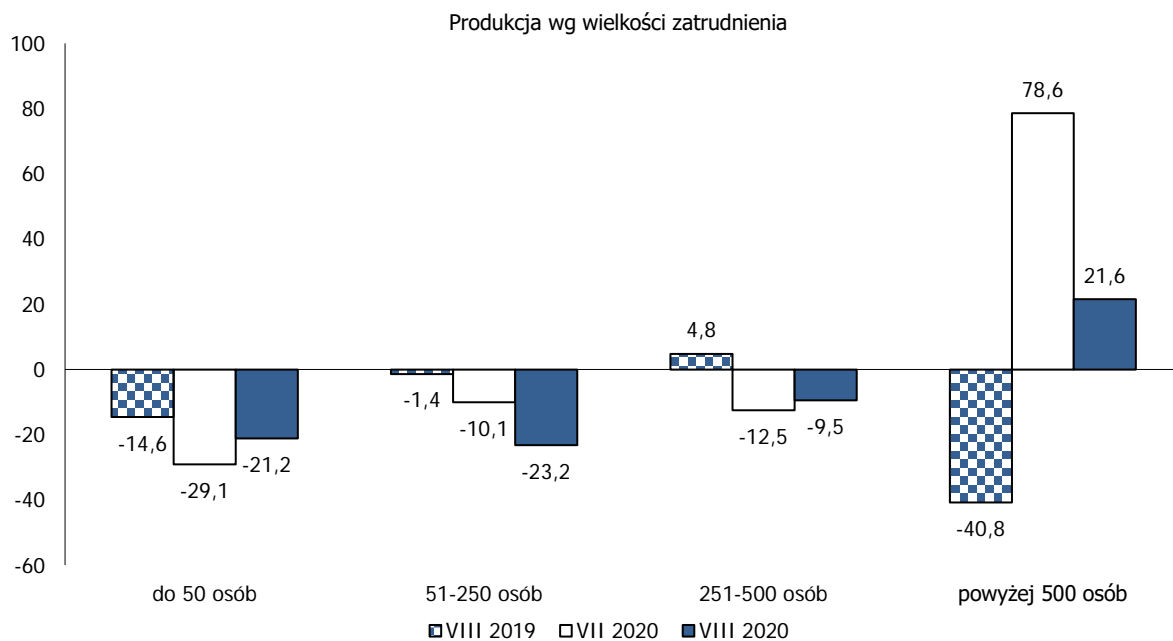
	VIII'19	VII'20	VIII'20
Południowy (województwa: małopolskie i śląskie)	-3,1	-8,5	-11,9
Północno-zachodni (województwa: lubuskie, wielkopolskie i zachodniopomorskie)	-3,6	-8,7	-10,3
Południowo-zachodni (województwa: dolnośląskie i opolskie)	-14,9	-16,2	-13,6
Północny (województwa: kujawsko-pomorskie, pomorskie i warmińsko-mazurskie)	-2,1	-14,8	-13,6
Centralny (województwa: łódzkie i świętokrzyskie)	-11,6	-10,2	-13,4
Wschodni (województwa: lubelskie, podkarpackie i podlaskie)	-7,1	-8,6	-6,0
Województwo mazowieckie	-24,3	-16,1	-8,9

PRODUKCJA

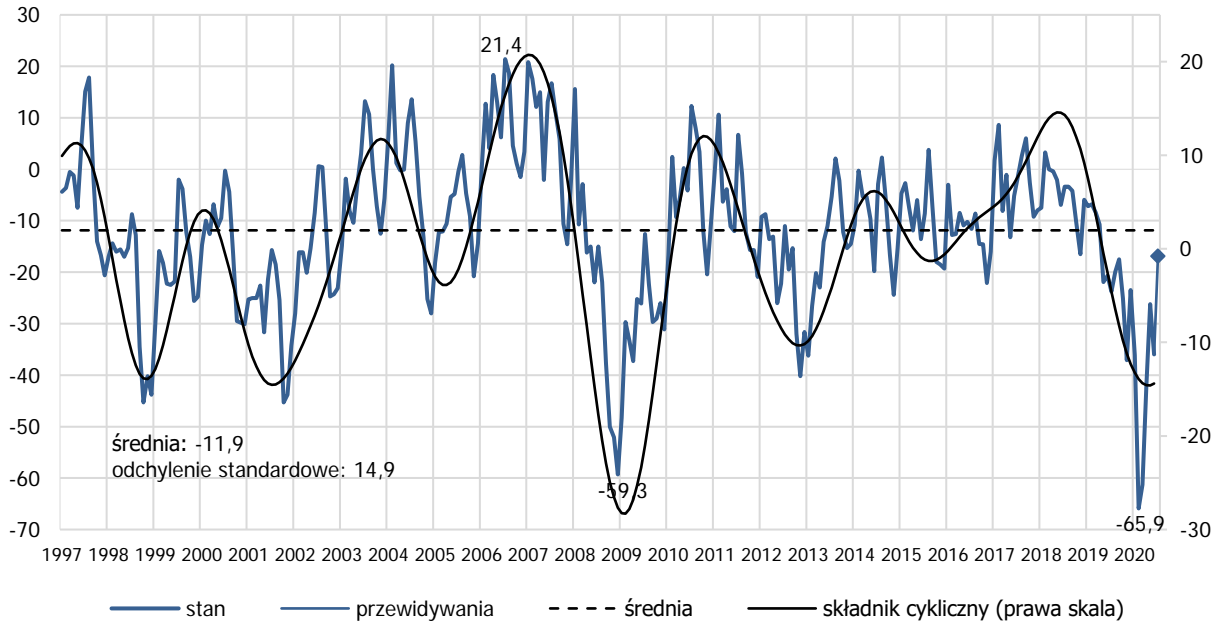

	VIII'19	V'20	VI'20	VII'20	VIII'20	przewidywania
wzrost	20,1	14,1	23,2	28,4	20,4	24,5
brak zmiany	50,4	30,1	35,7	34,6	44,0	45,6
spadek	29,6	55,8	41,2	37,0	35,7	29,9
saldo (1.-3.)	-9,5	-41,7	-18,0	-8,6	-15,3	-5,4

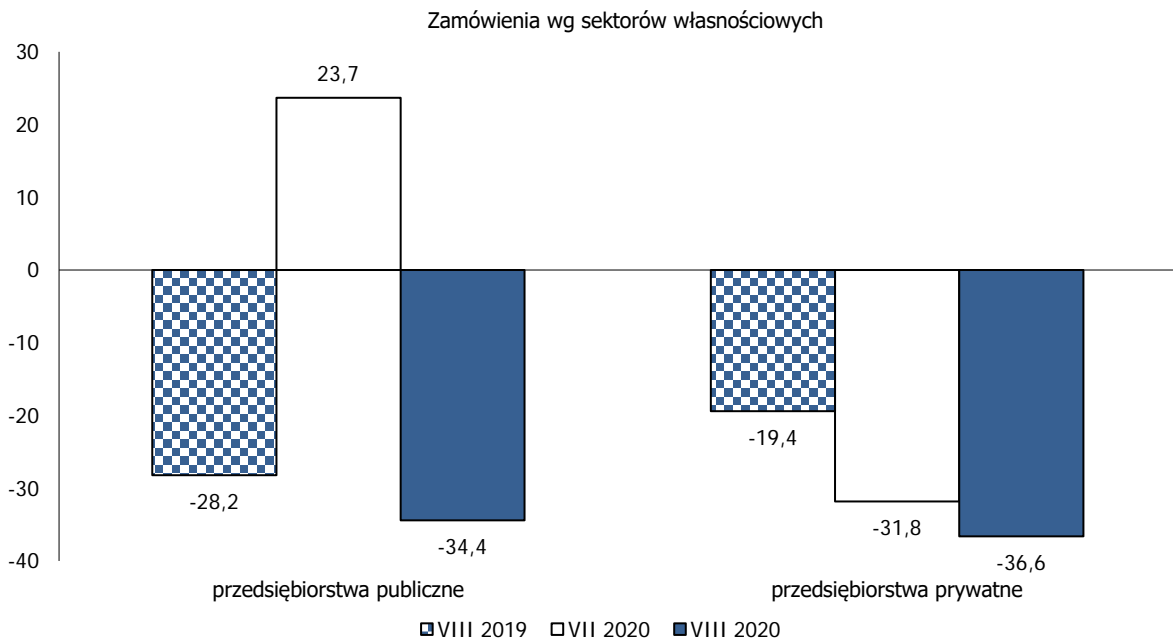

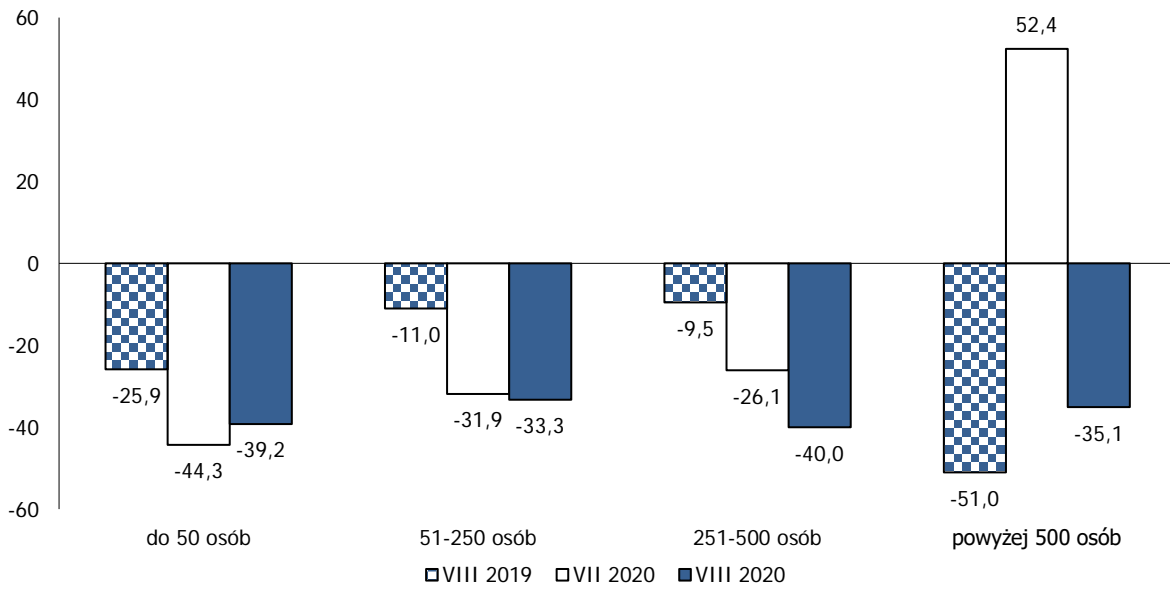
Zamówienia ogółem

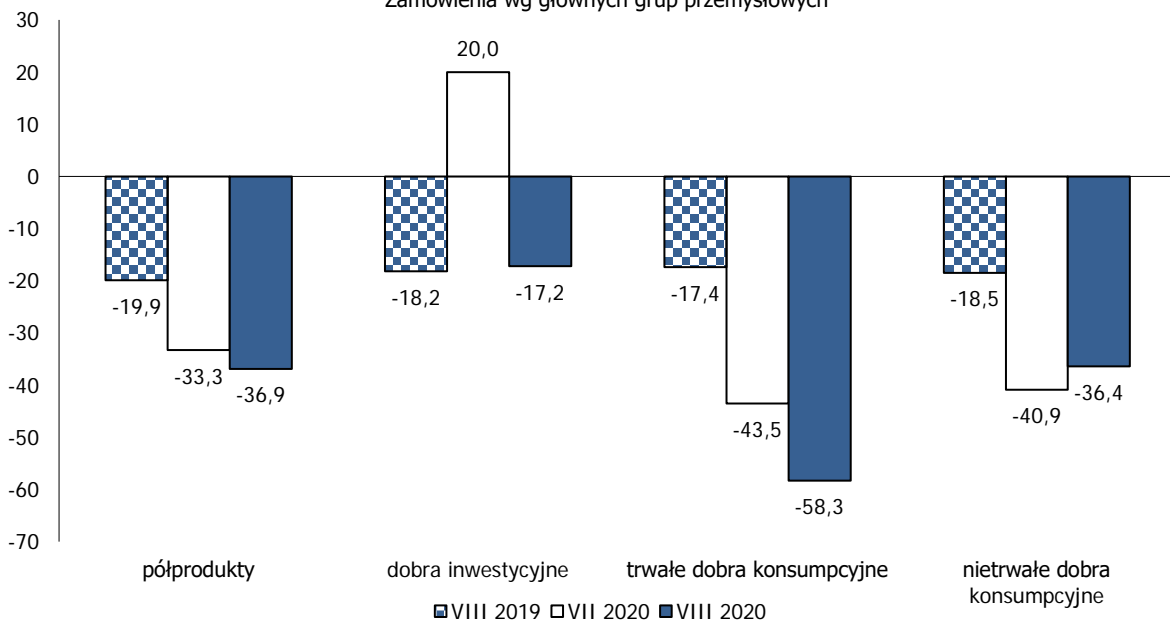
	VIII'19	V'20	VI'20	VII'20	VIII'20	przewidywania
wzrost	16,7	5,6	13,7	22,0	14,6	22,1
brak zmiany	46,0	27,6	30,3	29,7	34,7	39,0
spadek	37,4	66,9	56,0	48,3	50,7	39,0
saldo (1.-3.)	-20,7	-61,3	-42,3	-26,2	-36,0	-16,9

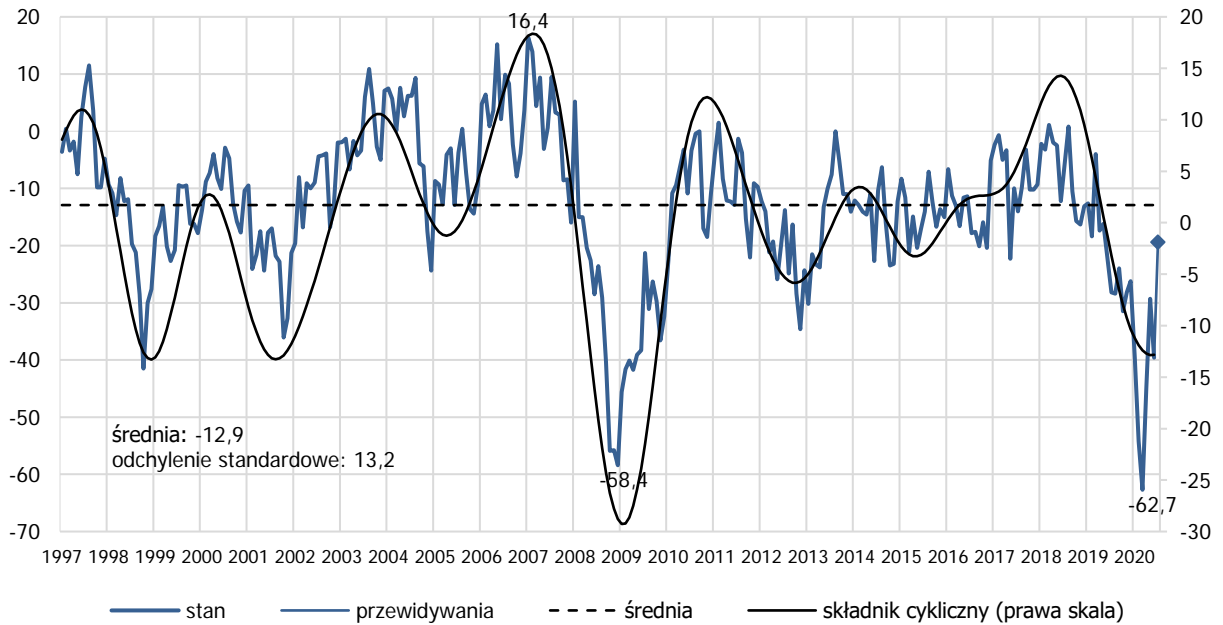
Zamówienia wg wielkości zatrudnienia

Zamówienia wg głównych grup przemysłowych

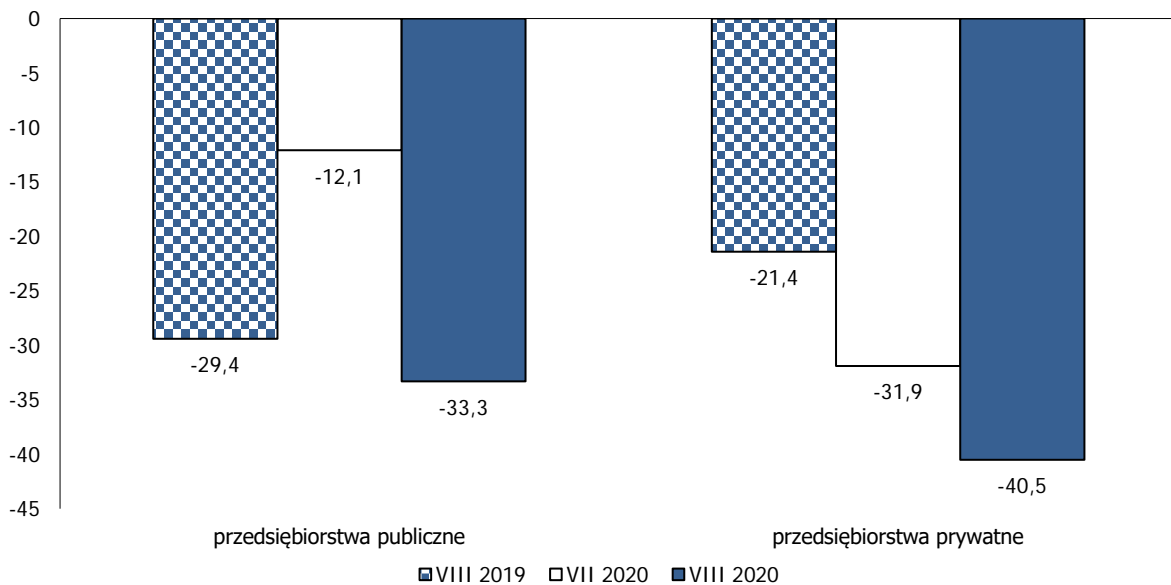

Zamówienia eksportowe

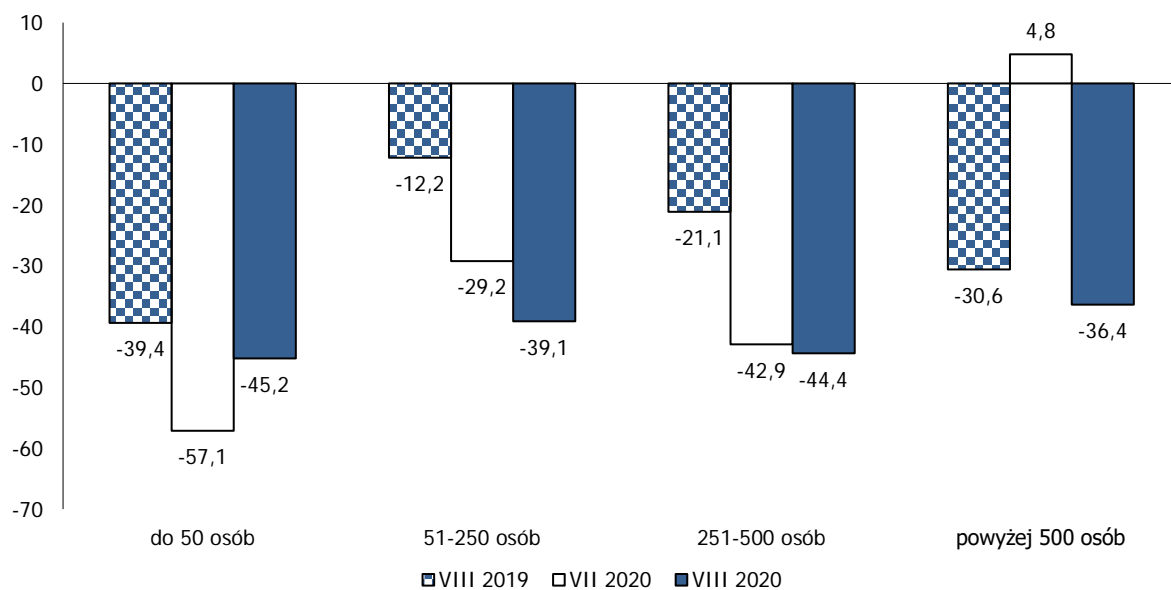

	VIII'19	V'20	VI'20	VII'20	VIII'20	przewidywania
wzrost	11,8	5,9	10,1	21,1	9,3	21,1
brak zmiany	53,9	25,5	34,8	28,5	41,9	38,3
spadek	34,3	68,6	55,1	50,4	48,9	40,5
nie dotyczy	50,8	58,2	58,0	48,0	56,8	55,5
saldo (1.-3.)	-22,4	-62,7	-44,9	-29,3	-39,6	-19,4

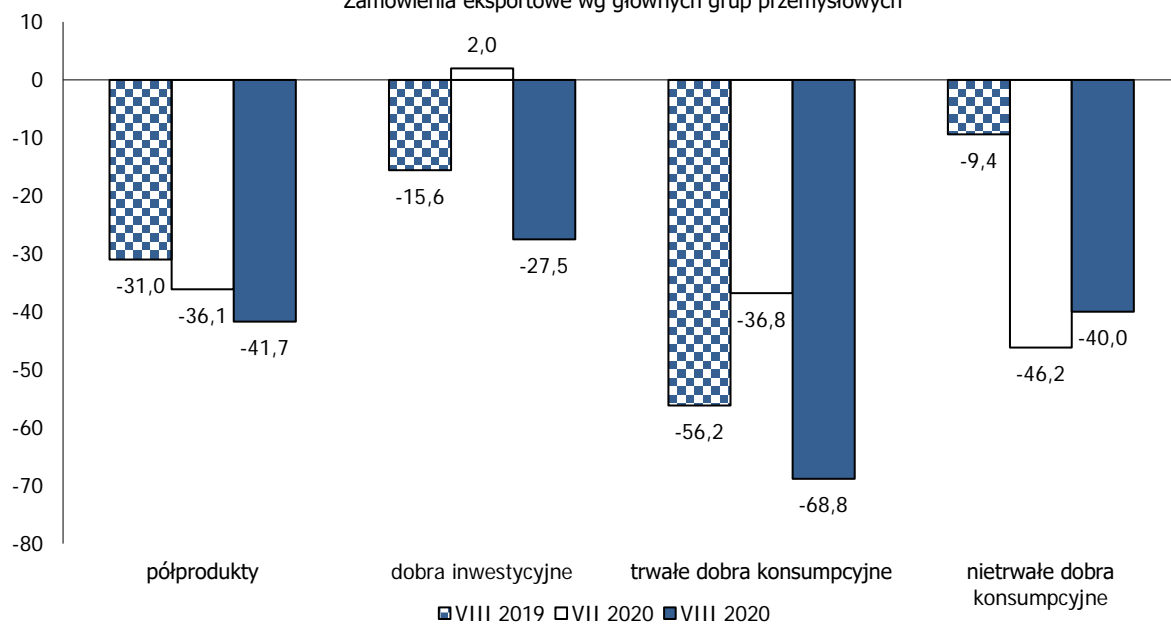
Zamówienia eksportowe wg sektorów własnościowych

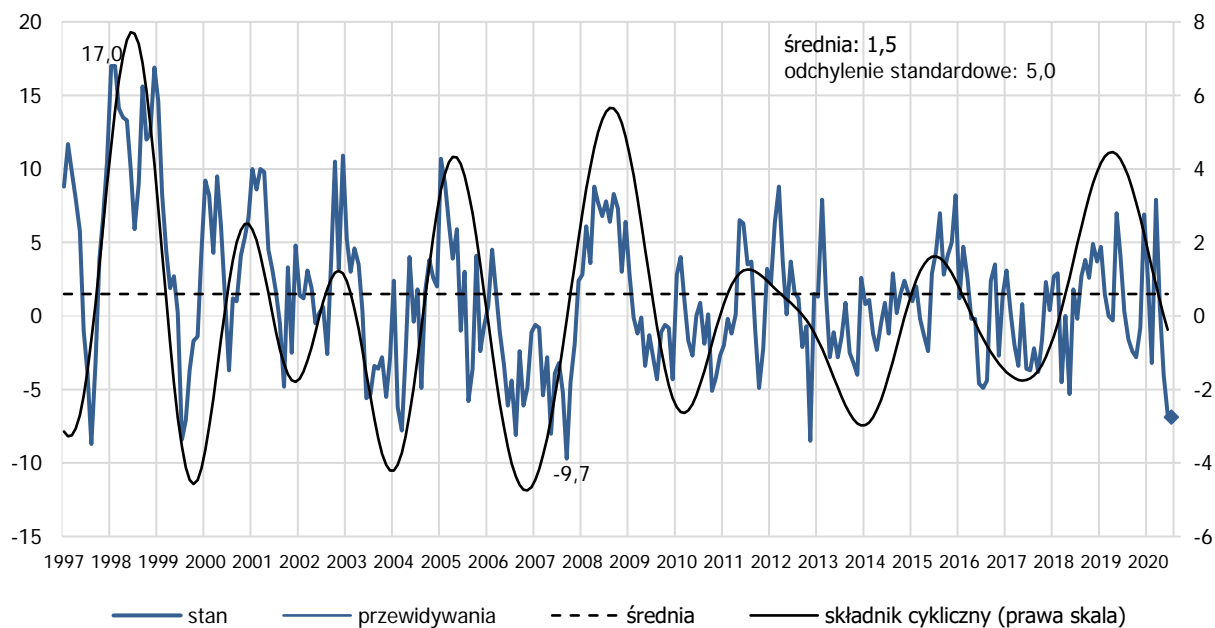
Zamówienia eksportowe wg wielkości zatrudnienia

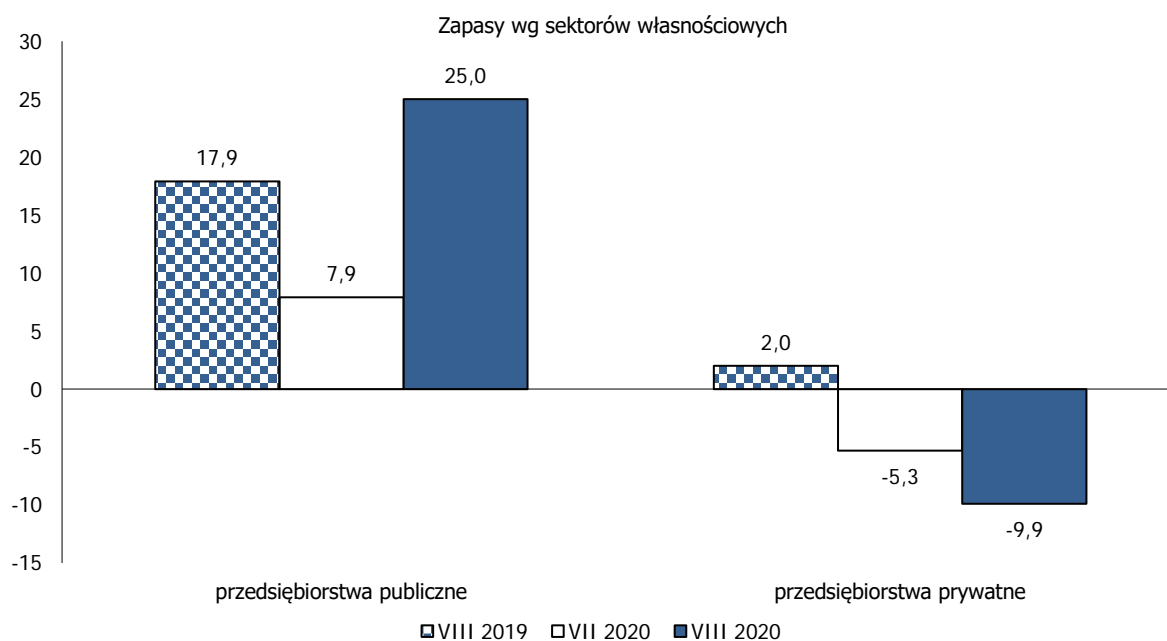
Zamówienia eksportowe wg głównych grup przemysłowych

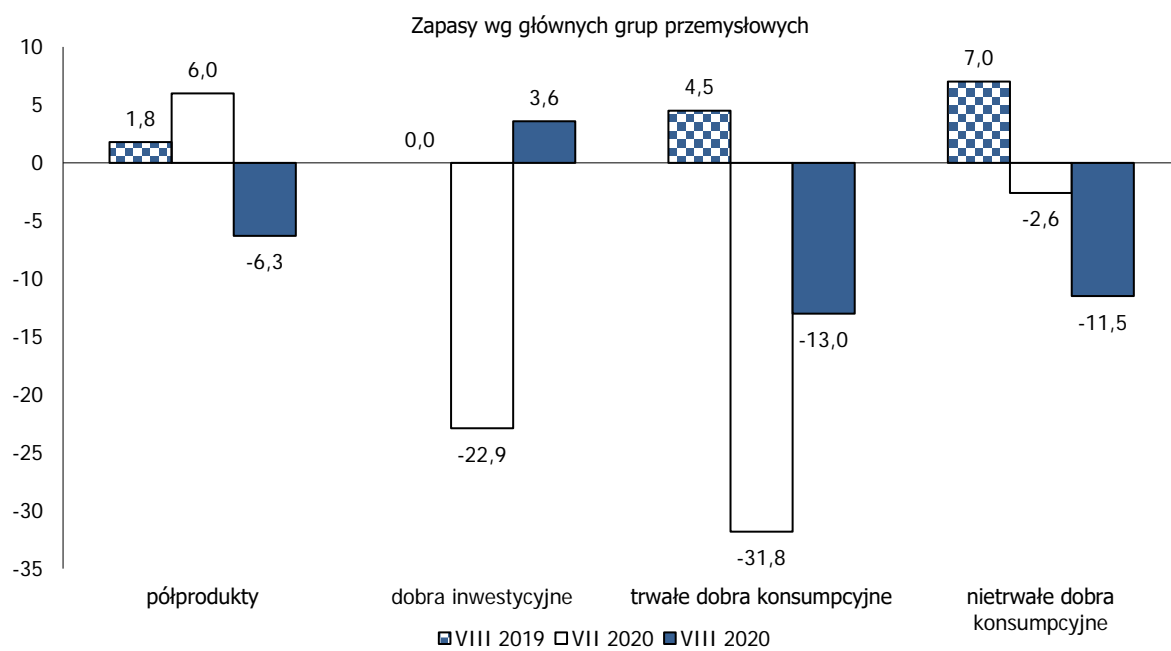
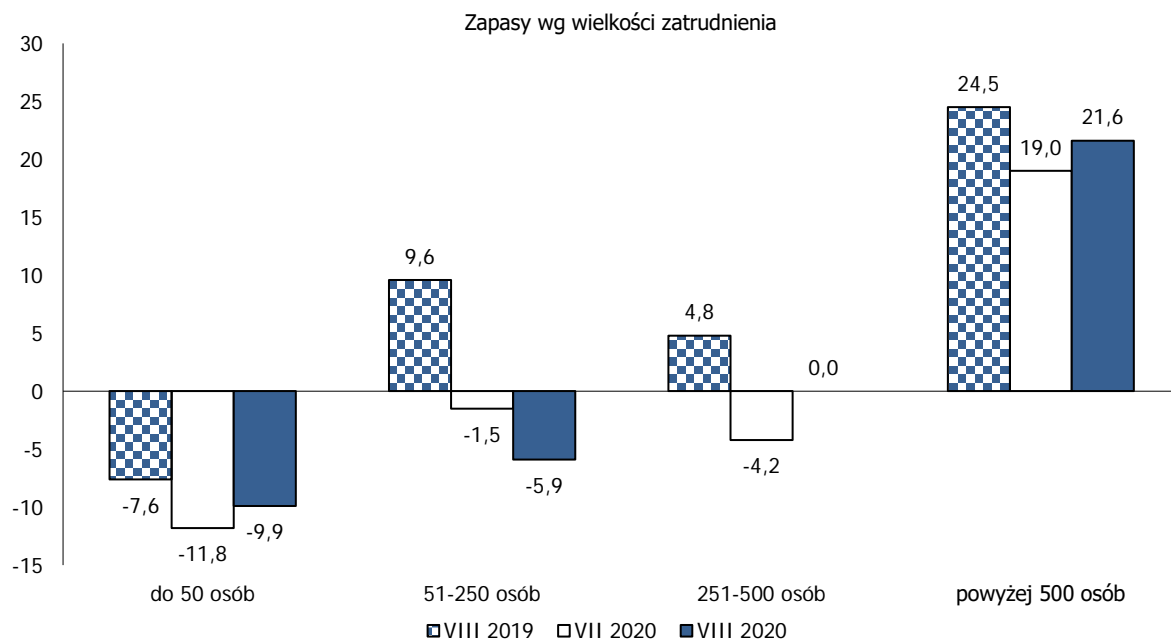

Zapasy

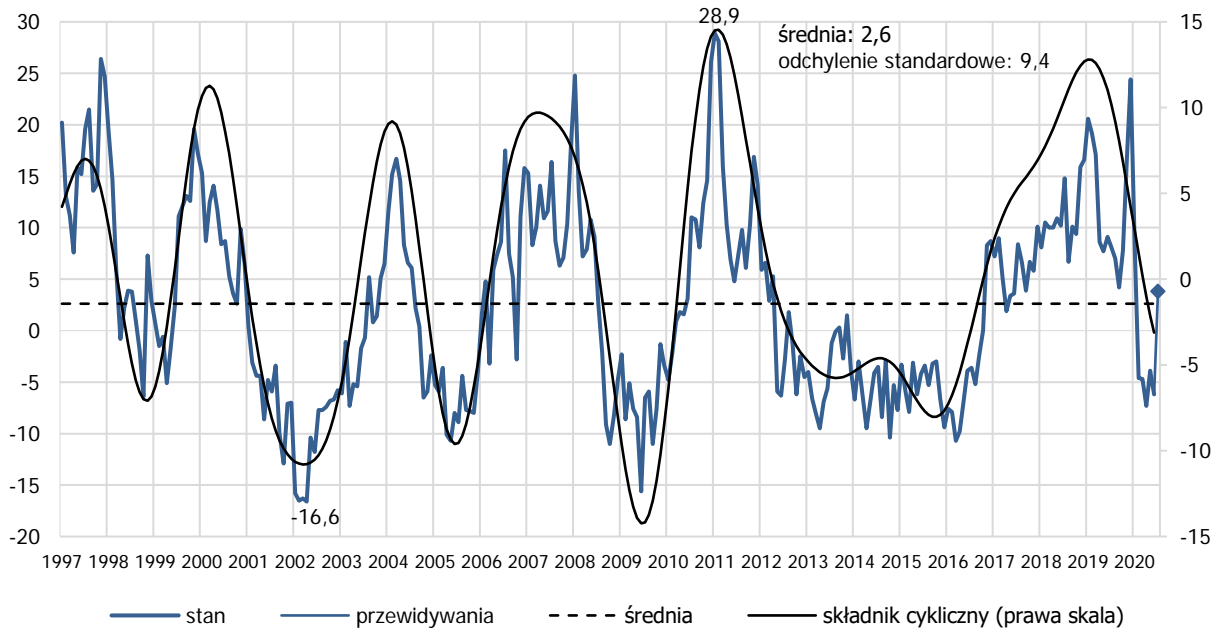

	VIII'19	V'20	VI'20	VII'20	VIII'20	przewidywania
wzrost	18,6	28,4	22,4	17,7	16,1	13,1
brak zmiany	66,8	51,1	55,7	60,7	61,1	66,9
spadek	14,5	20,5	21,9	21,6	22,8	20,0
saldo (1.-3.)	4,1	7,9	0,6	-4,0	-6,7	-6,9

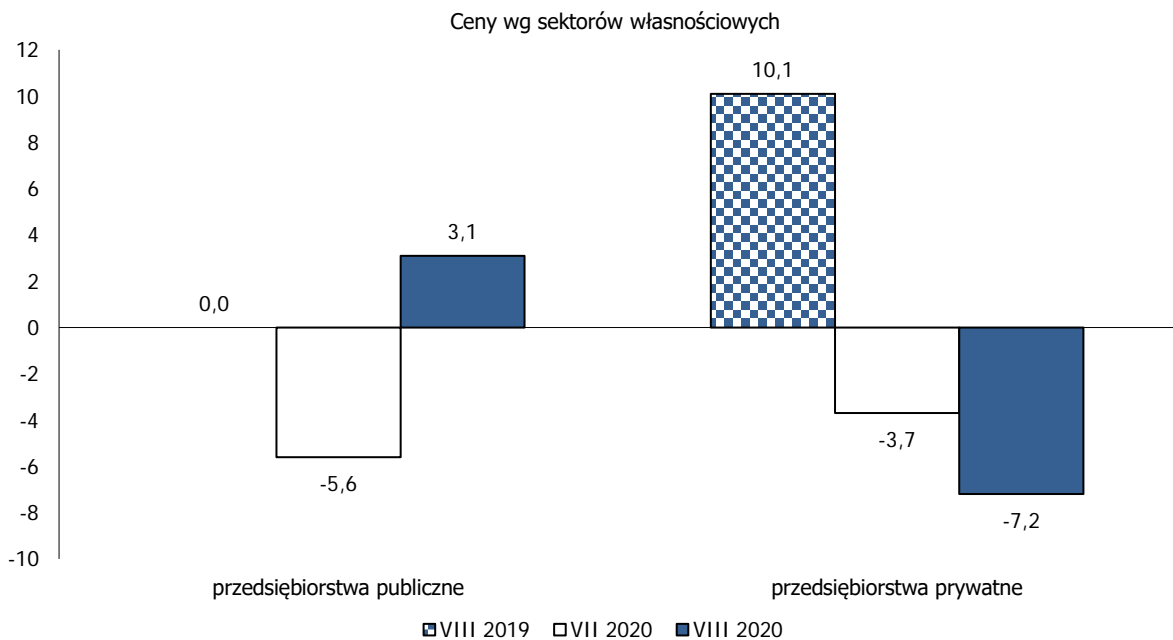

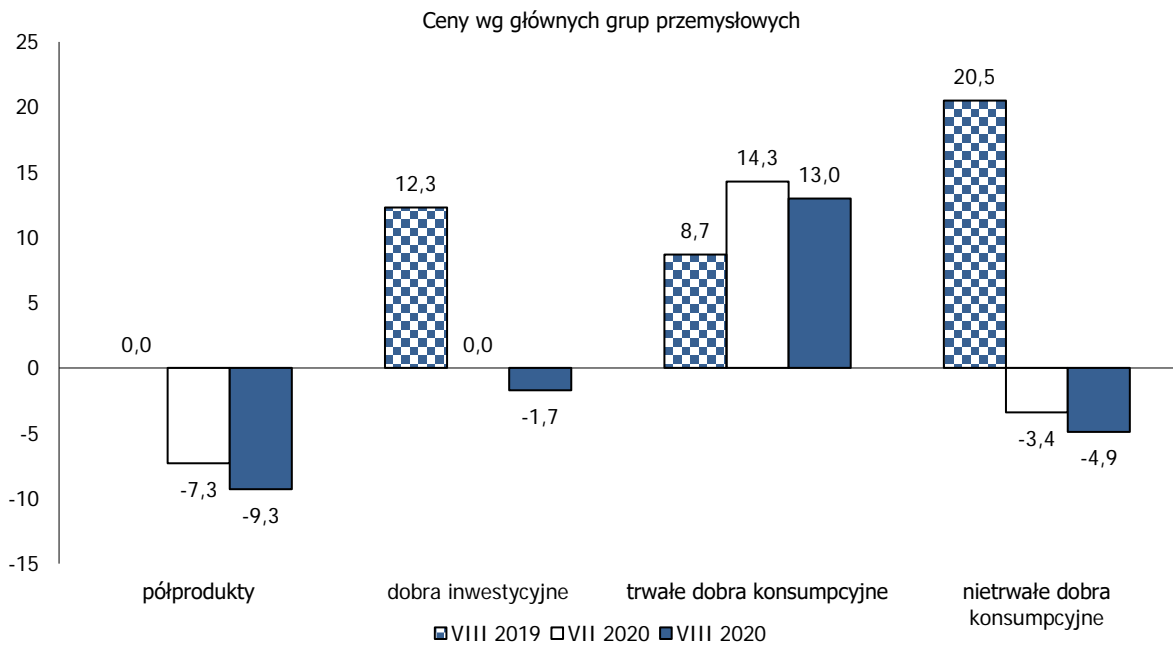
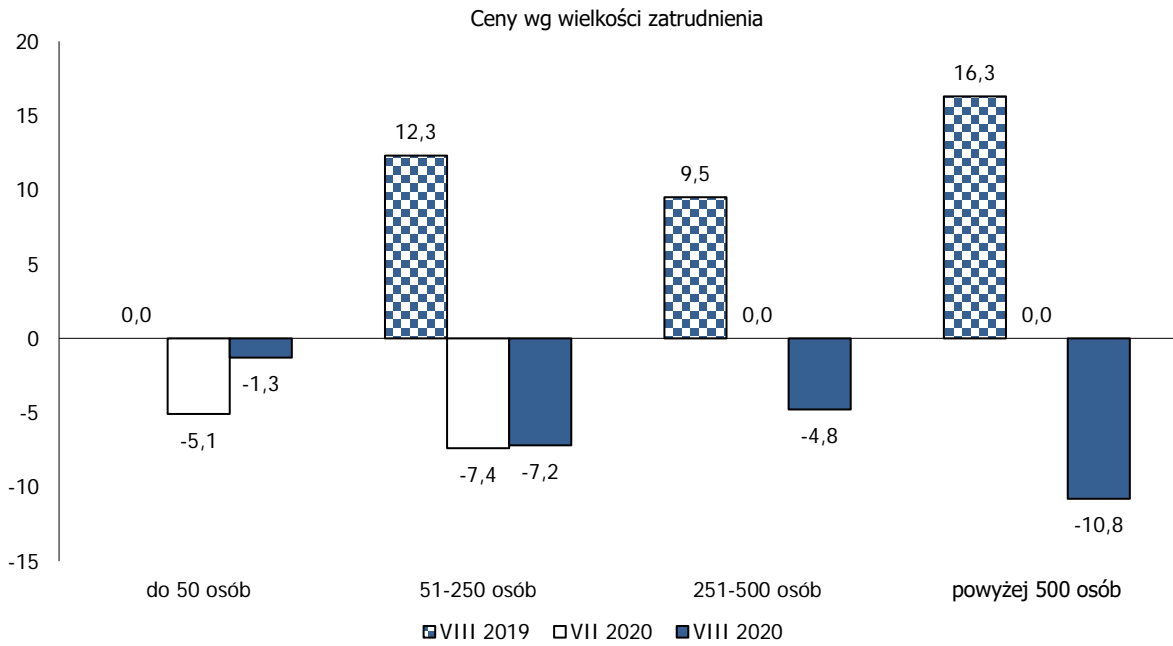

Ceny

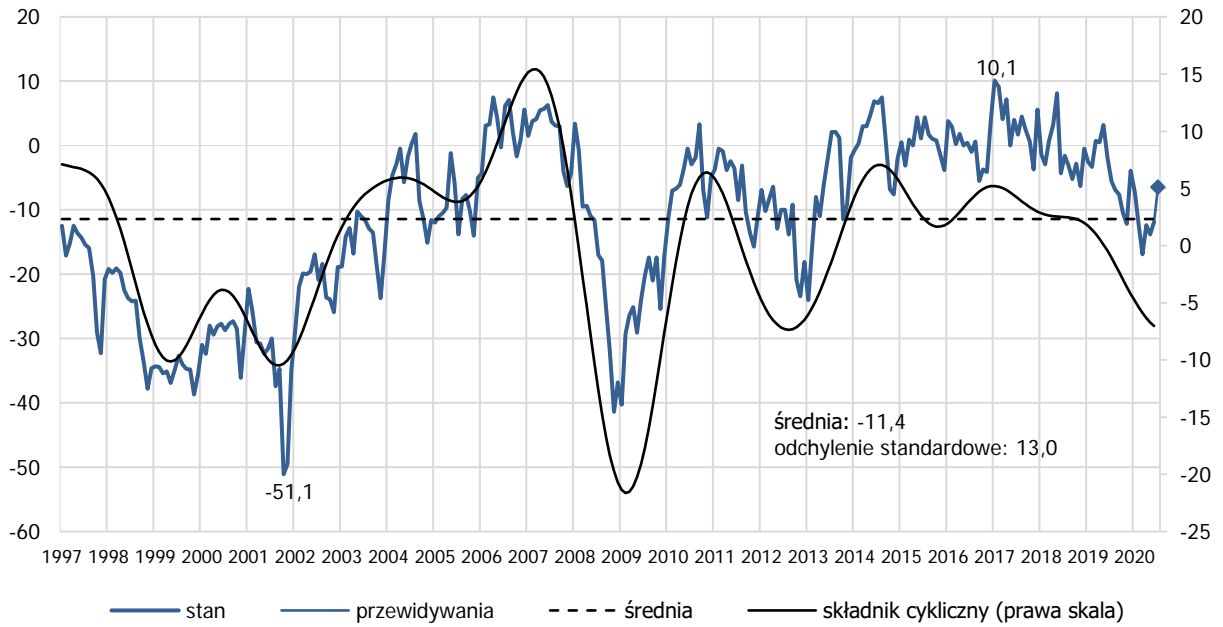

	VIII'19	V'20	VI'20	VII'20	VIII'20	przewidywania
wzrost	15,2	9,7	7,8	7,6	6,7	15,9
brak zmiany	78,7	75,9	77,0	80,9	80,3	72,0
spadek	6,1	14,4	15,1	11,5	12,9	12,1
saldo (1.-3.)	9,1	-4,7	-7,3	-3,9	-6,2	3,8

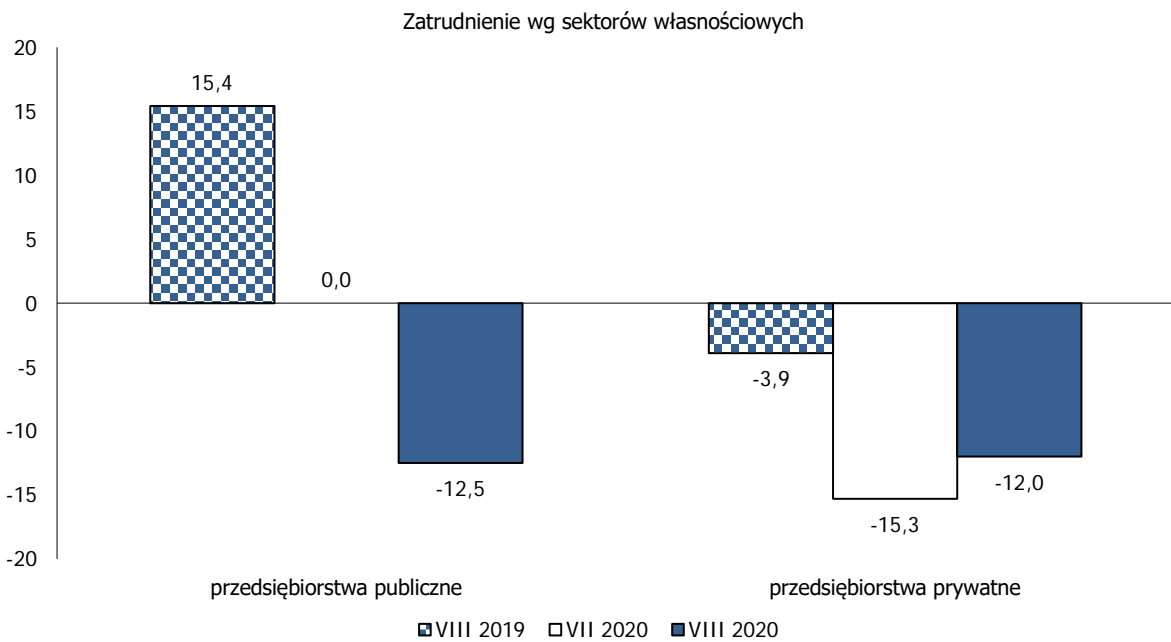

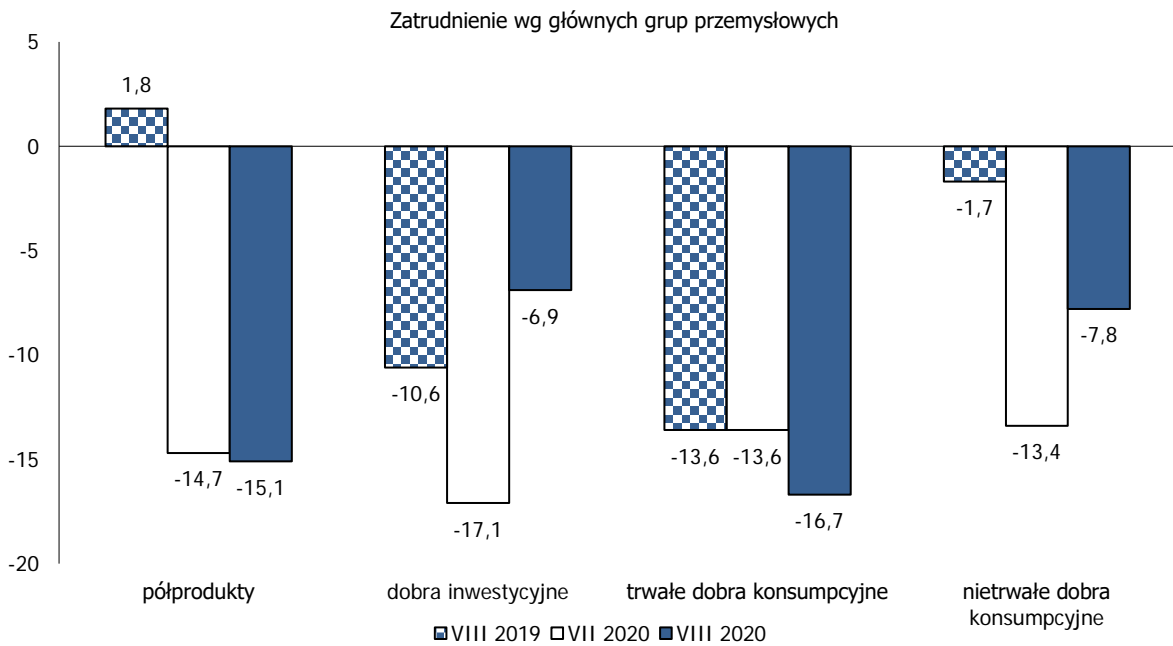
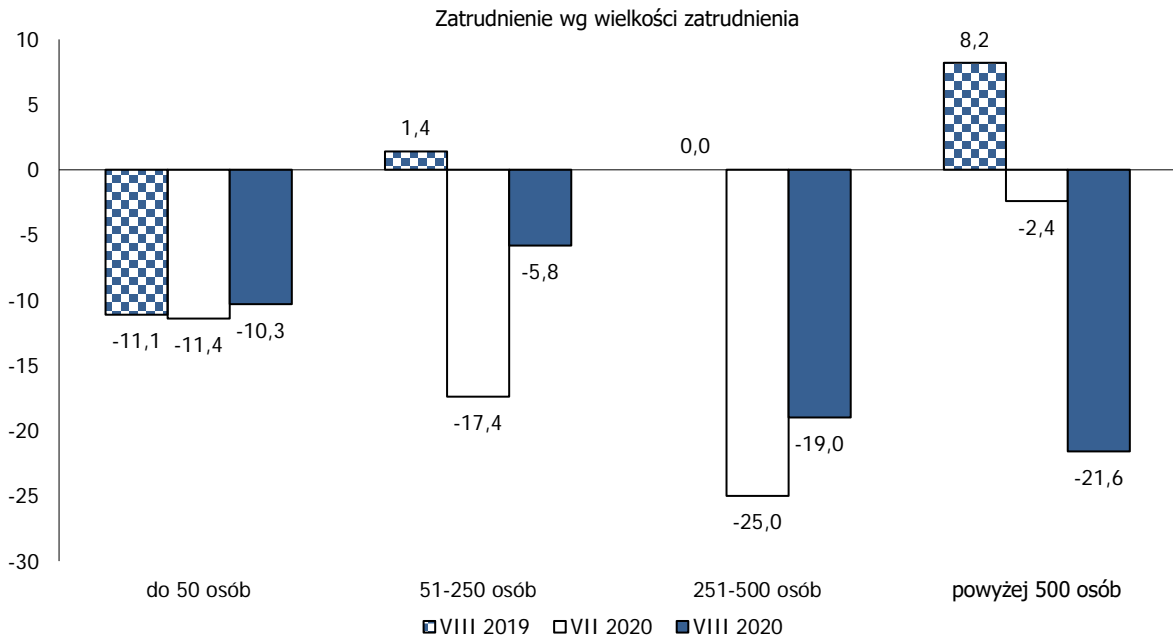

Zatrudnienie

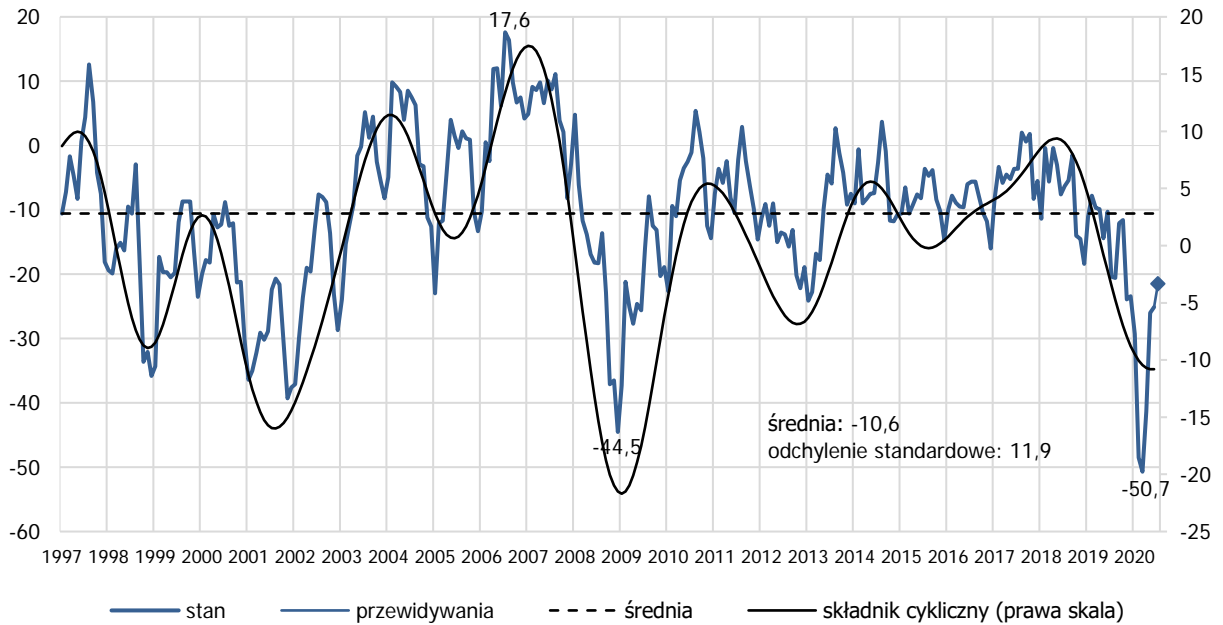

	VIII'19	V'20	VI'20	VII'20	VIII'20	przewidywania
wzrost	11,3	2,5	6,6	6,0	5,1	10,8
brak zmiany	75,3	78,1	74,3	74,2	77,8	71,8
spadek	13,4	19,4	19,1	19,8	17,0	17,3
saldo (1.-3.)	-2,0	-16,9	-12,4	-13,8	-11,9	-6,5

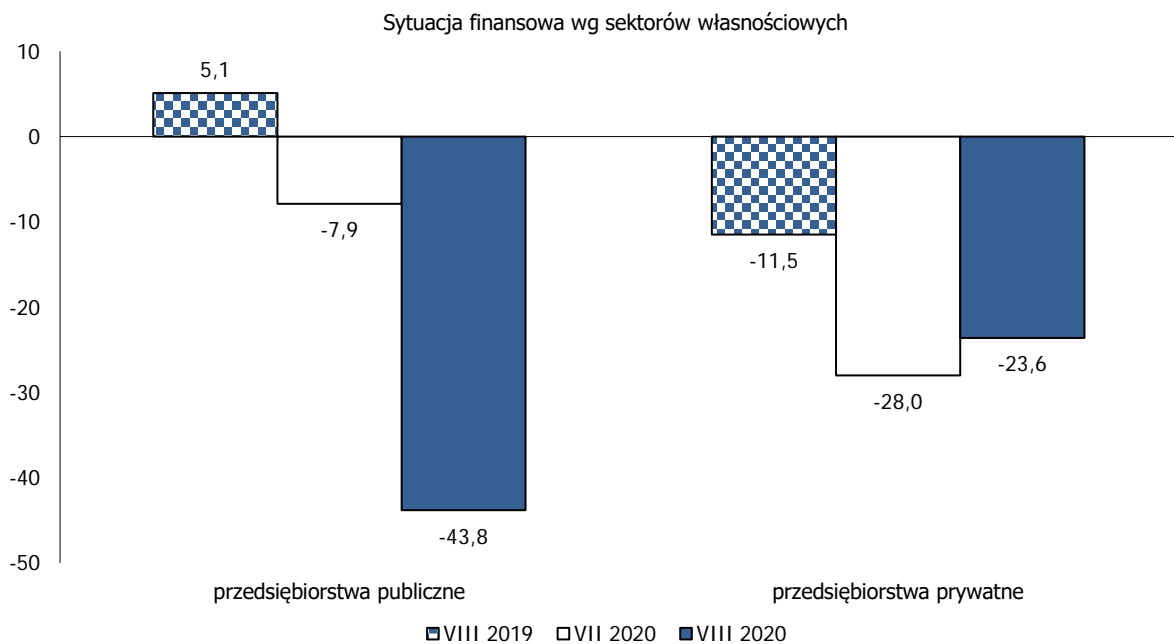

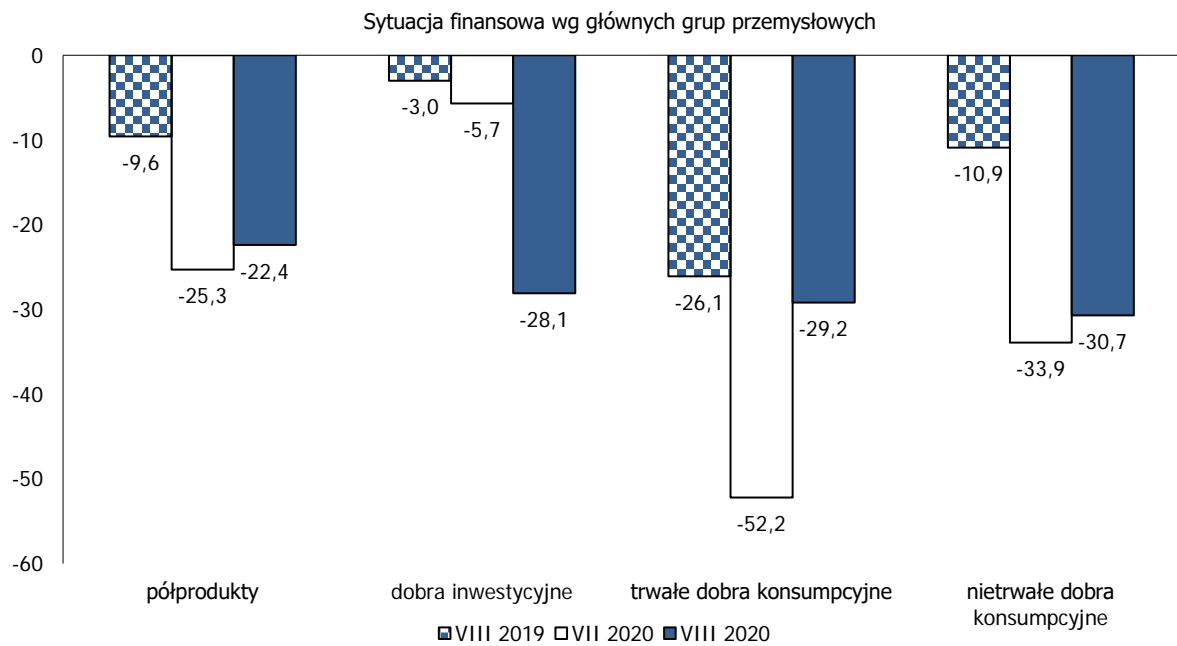
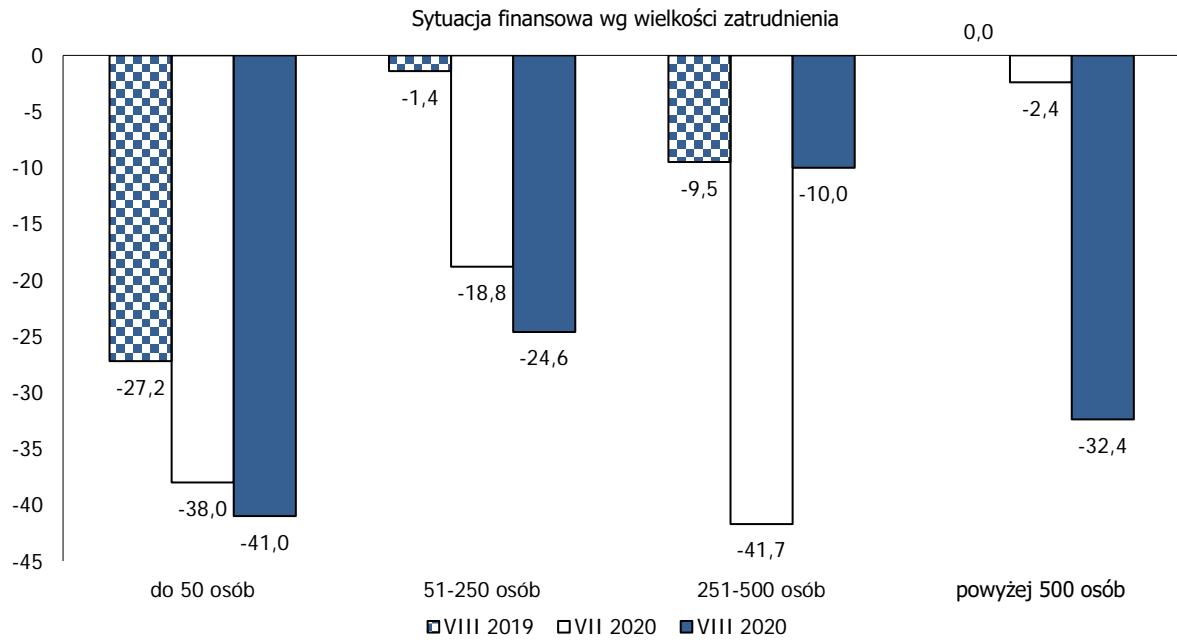

Sytuacja finansowa

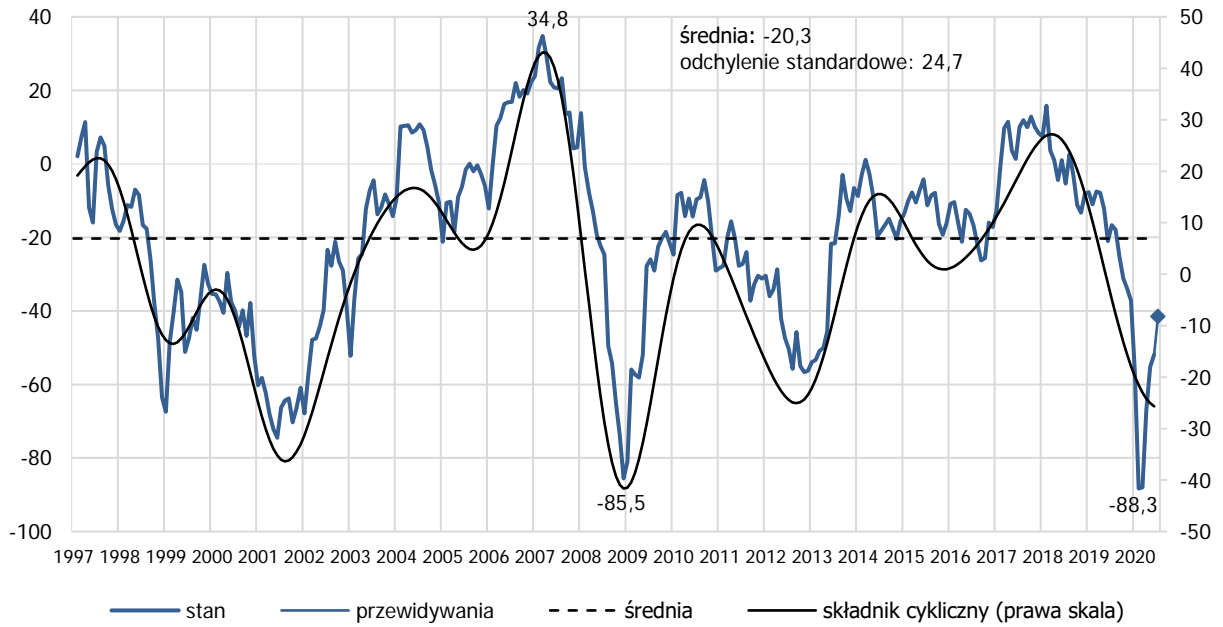

	VIII'19	V'20	VI'20	VII'20	VIII'20	przewidywania
poprawa	14,3	3,9	7,8	14,1	10,9	12,7
brak zmiany	61,1	41,5	43,1	45,8	53,1	53,2
pogorszenie	24,6	54,6	49,1	40,1	36,0	34,2
saldo (1.-3.)	-10,3	-50,7	-41,3	-26,0	-25,1	-21,5

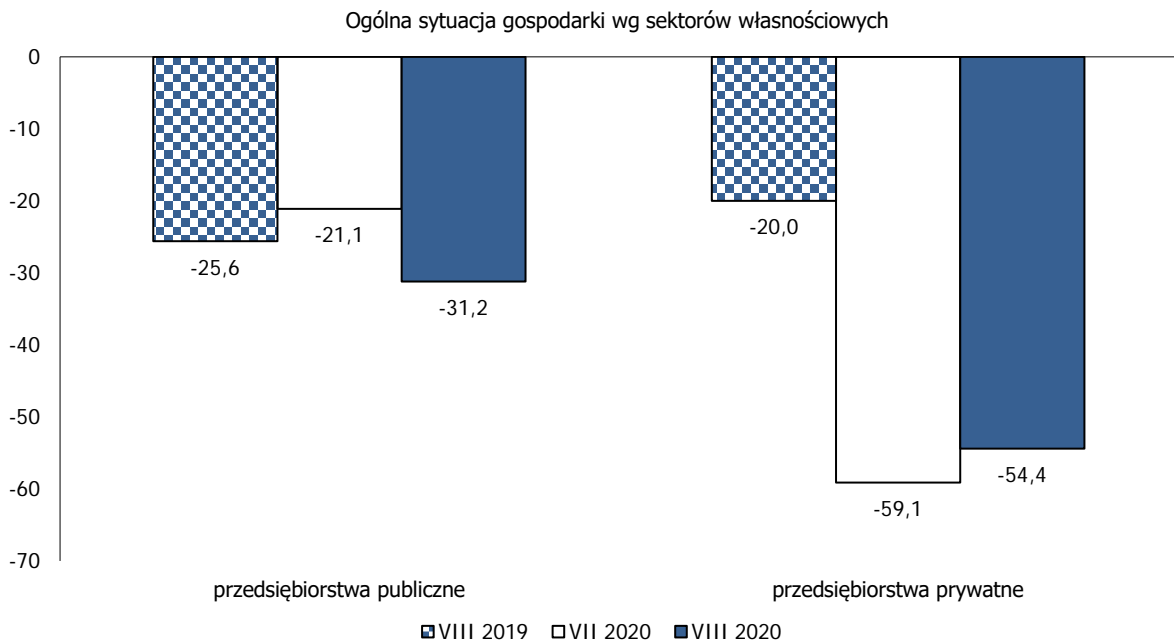

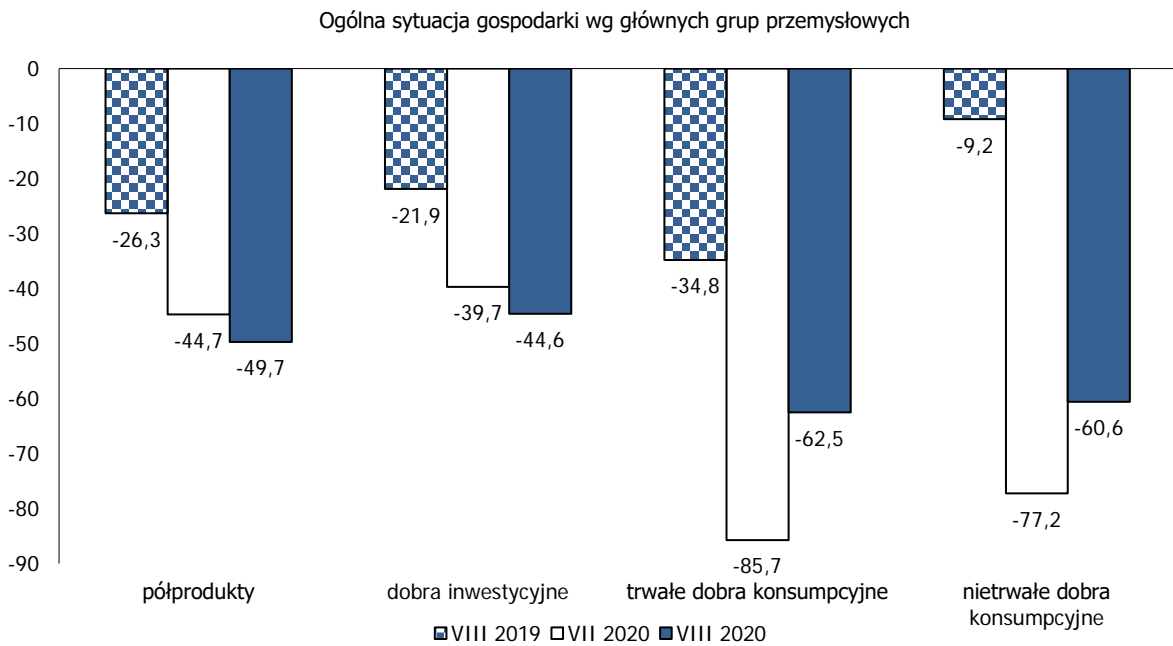
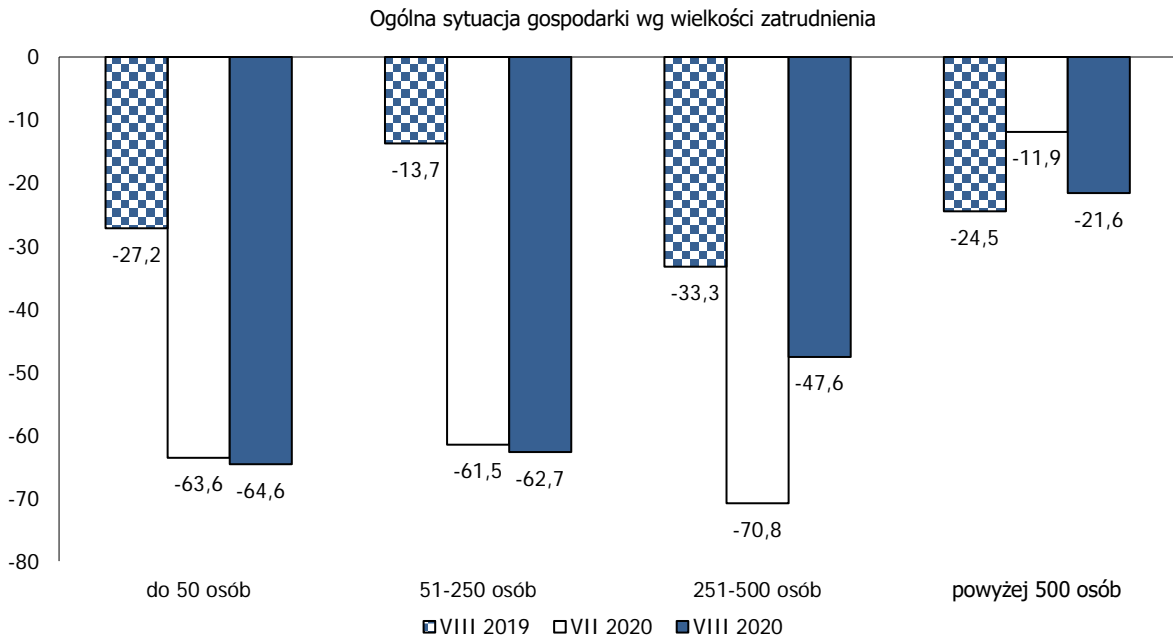

Ogólna sytuacja gospodarki

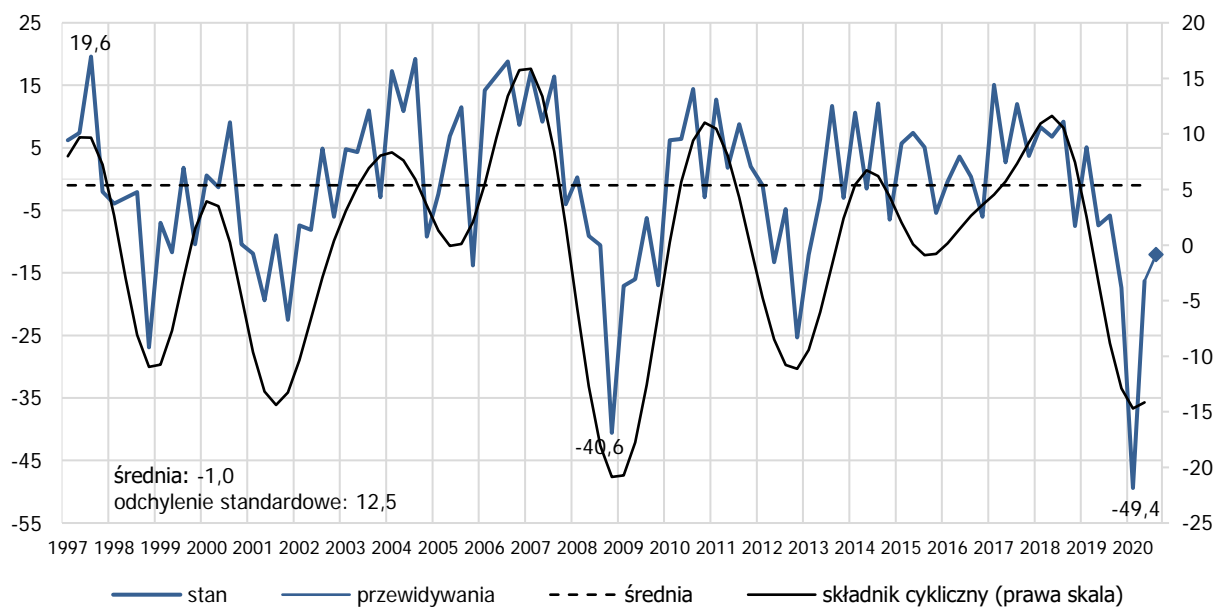

	VIII'19	V'20	VI'20	VII'20	VIII'20	przewidywania
poprawa	11,4	0,8	4,7	6,7	5,4	10,7
brak zmiany	56,3	10,4	23,7	31,5	37,3	37,1
pogorszenie	32,3	88,8	71,6	61,9	57,2	52,2
saldo (1.-3.)	-21,0	-88,0	-67,0	-55,2	-51,8	-41,5

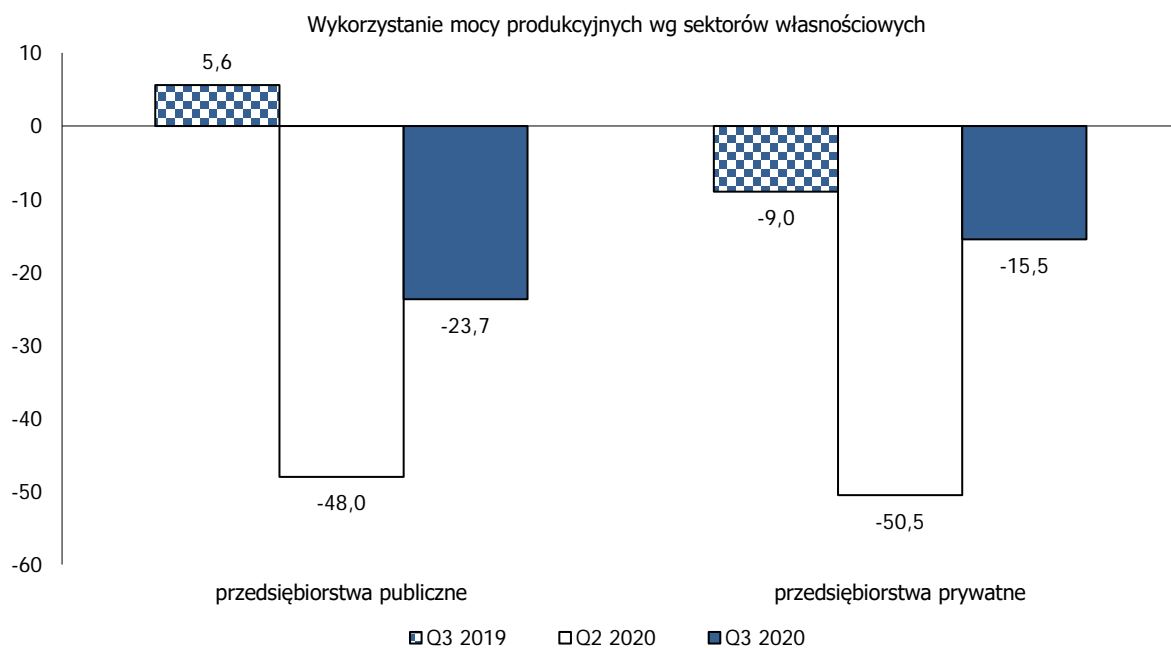

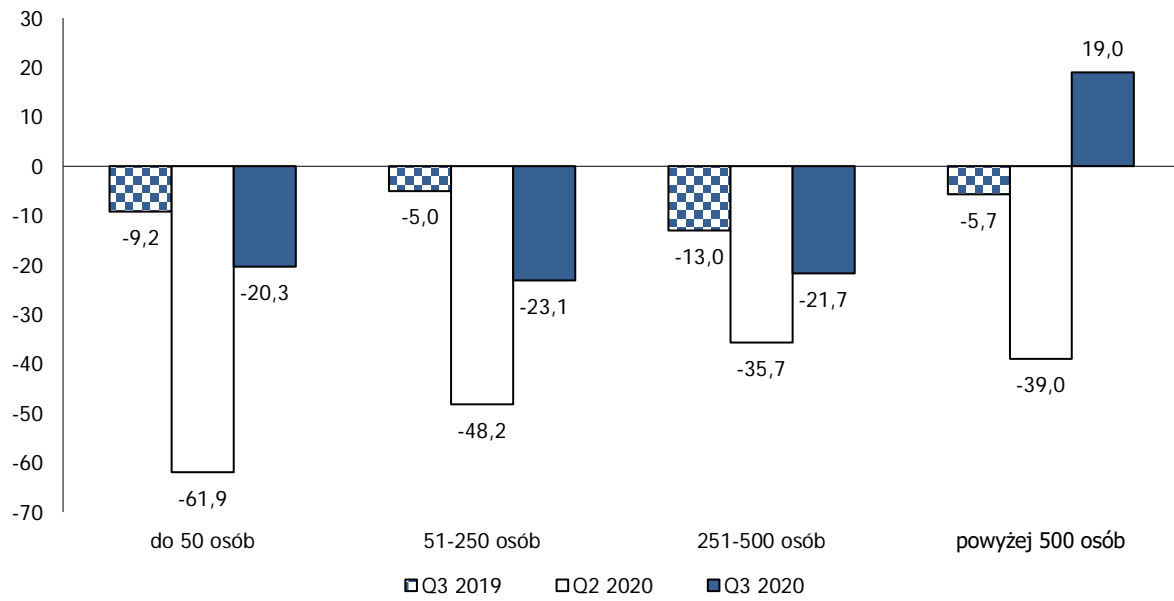
Wykorzystanie mocy produkcyjnych

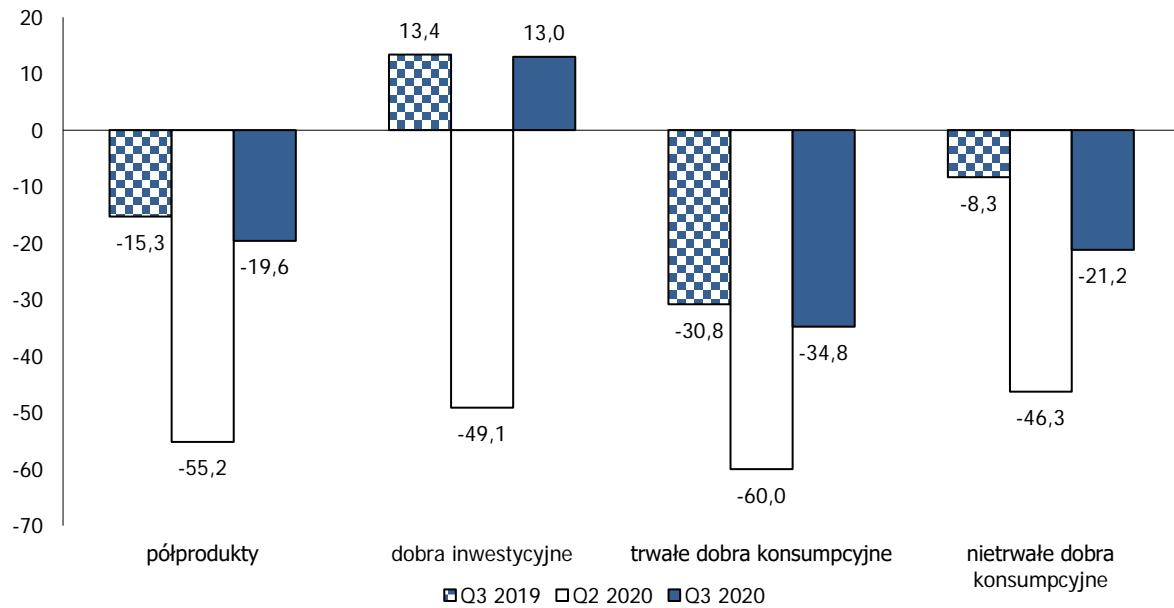
	Q3 2019	Q4 2019	Q1 2020	Q2 2020	Q3 2020	przewidywania
wzrost	15,7	16,1	9,7	4,9	17,7	15,9
brak zmiany	61,2	61,9	63,3	40,9	48,2	56,2
spadek	23,1	21,9	27,1	54,2	34,1	28,0
saldo (1.-3.)	-7,4	-5,8	-17,4	-49,4	-16,3	-12,1
stopień wykorzystania mocy produkcyjnych (%)	73,4	73,2	69,1	56,0	67,3	67,8

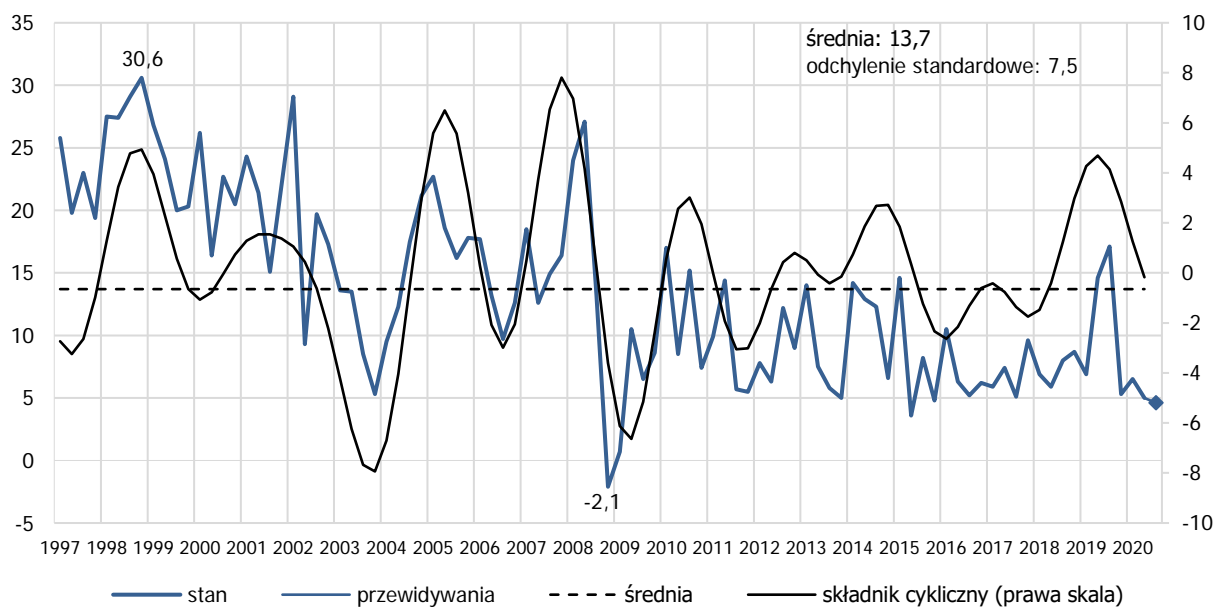
Wykorzystanie mocy produkcyjnych wg wielkości zatrudnienia

Wykorzystanie mocy produkcyjnych wg głównych grup przemysłowych

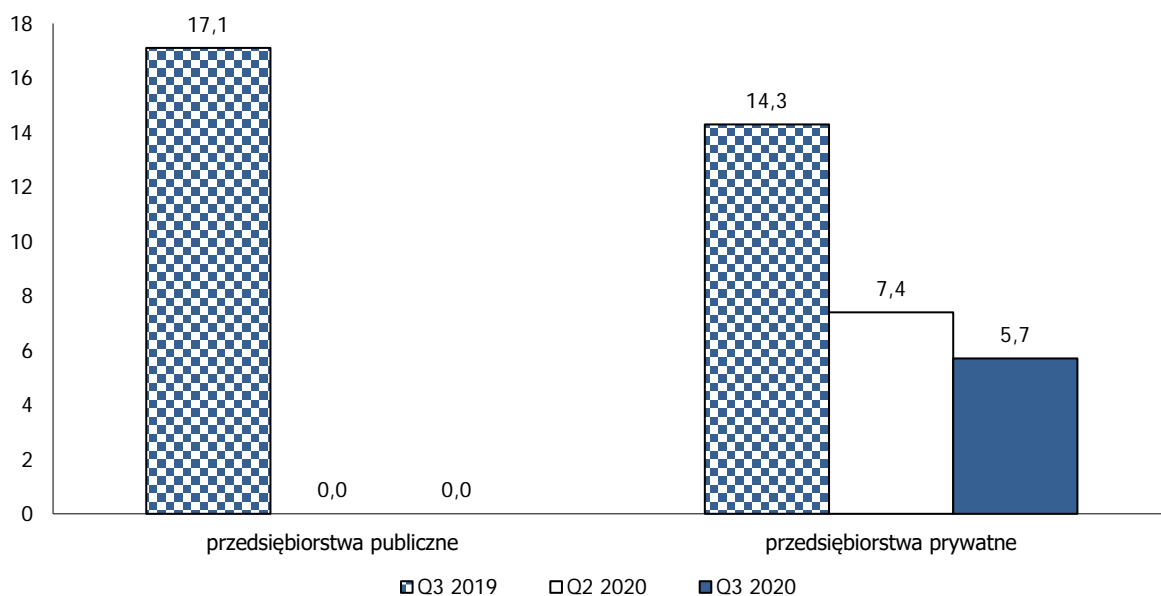

Konkurencyjność towarów zagranicznych

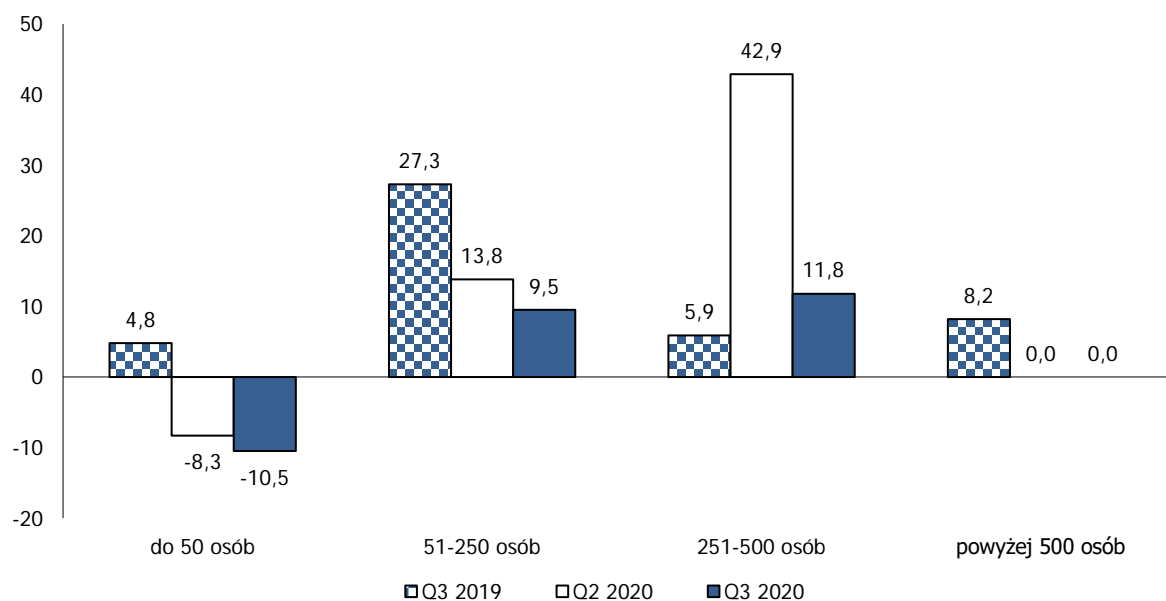

	Q3 2019	Q4 2019	Q1 2020	Q2 2020	Q3 2020	przewidywania
wzrost	20,4	21,9	17,2	15,7	10,5	12,6
brak zmiany	73,8	73,3	70,9	75,2	84,1	79,4
spadek	5,8	4,8	11,9	9,2	5,4	8,0
trudno ocenić	45,4	45,0	49,6	93,5	51,5	48,3
saldo (1.-3.)	14,6	17,1	5,3	6,5	5,0	4,6

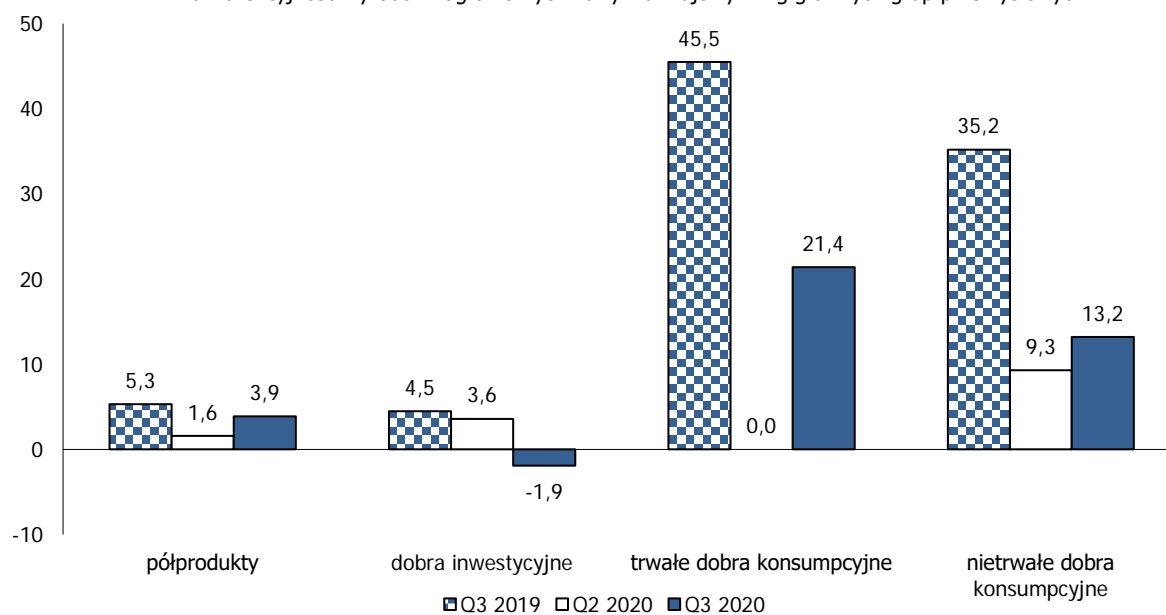
Konkurencyjność wyrobów zagranicznych na rynku krajowym wg sektorów własnościowych

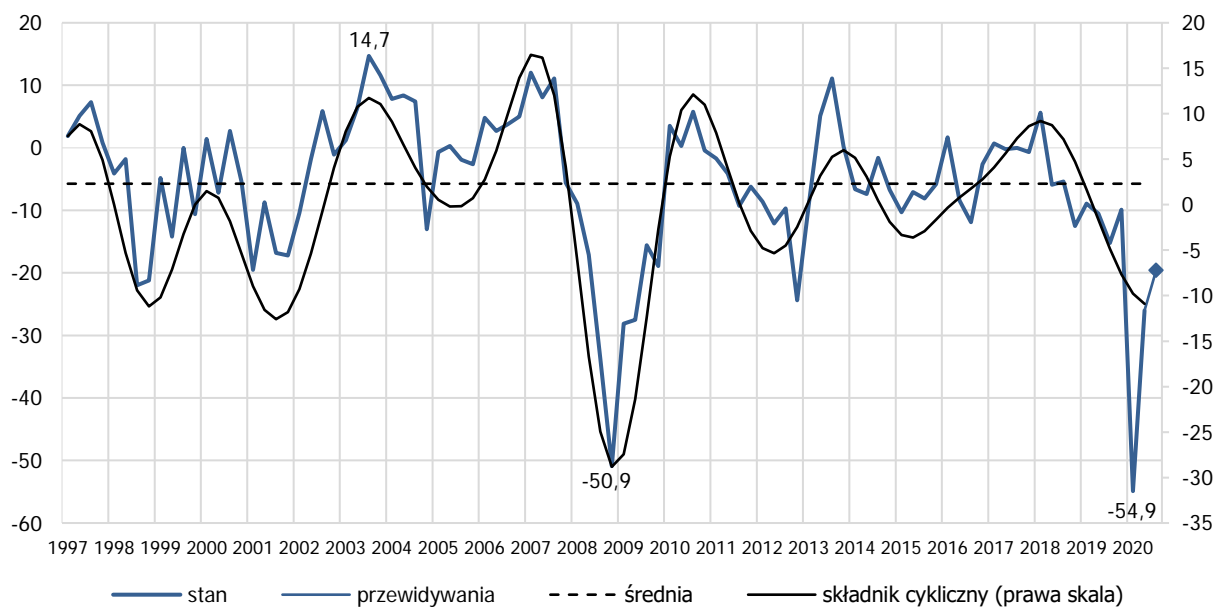
Konkurencyjność wyrobów zagranicznych na rynku krajowym wg wielkości zatrudnienia

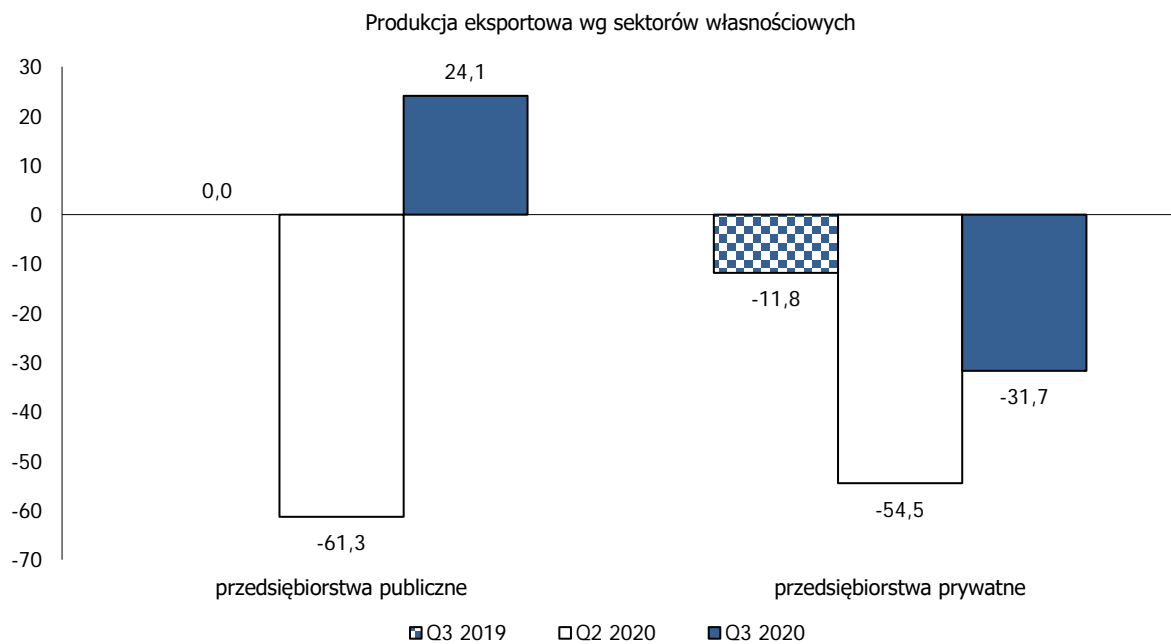
Konkurencyjność wyrobów zagranicznych na rynku krajowym wg głównych grup przemysłowych

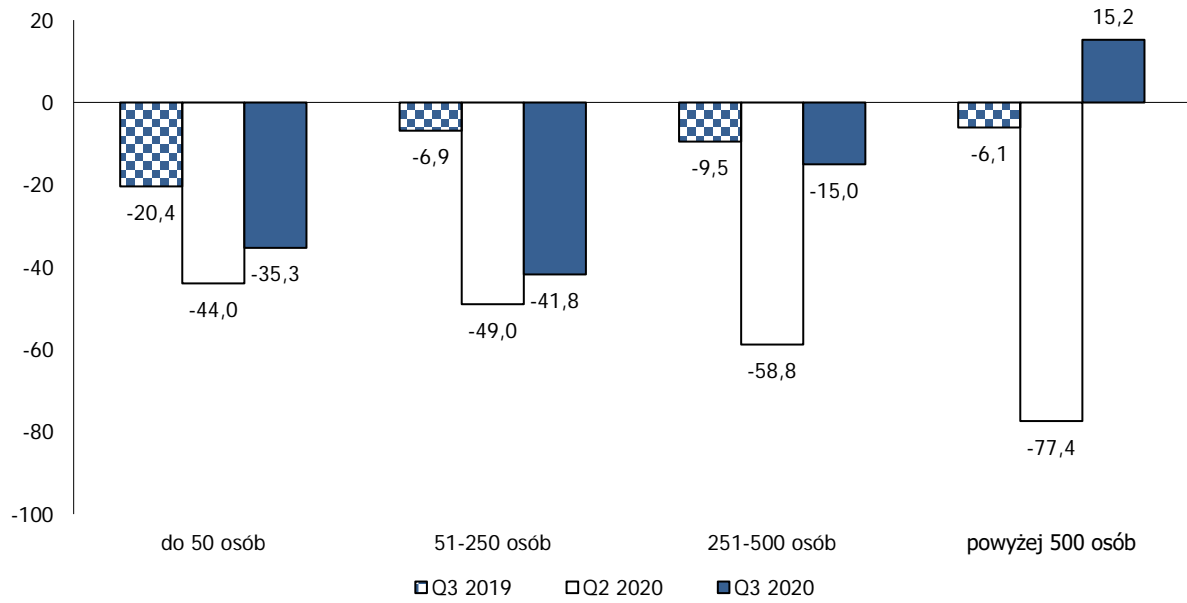
Produkcja na eksport

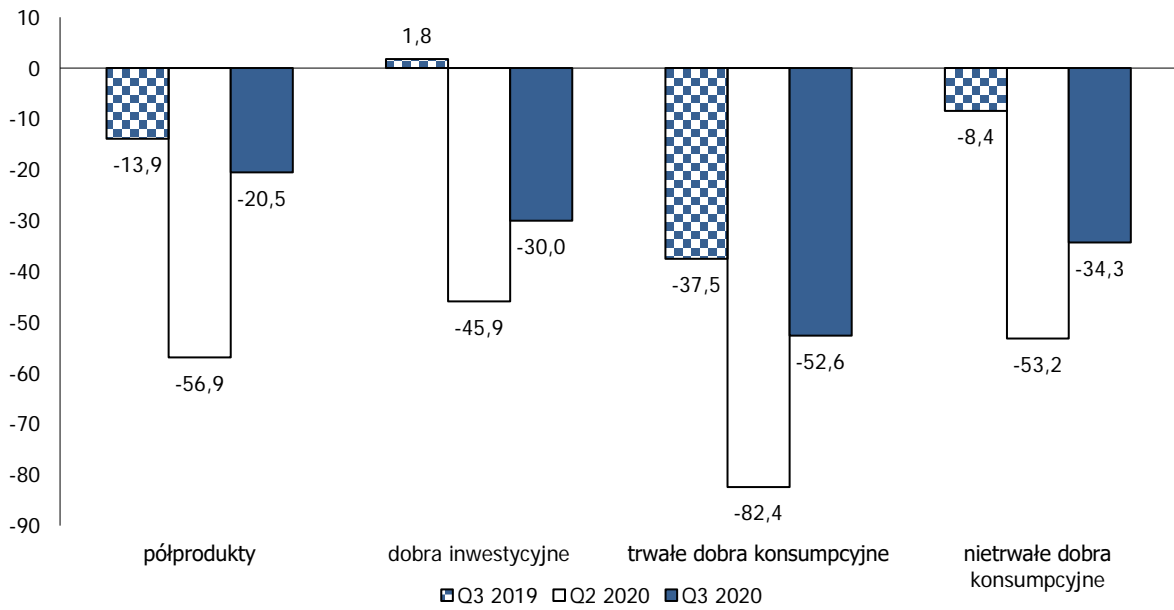
	Q3 2019	Q4 2019	Q1 2020	Q2 2020	Q3 2020	przewidywania
wzrost	12,1	11,8	12,9	3,5	13,2	13,6
brak zmiany	65,4	61,1	64,4	38,1	47,6	53,1
spadek	22,5	27,0	22,8	58,4	39,2	33,2
saldo (1.-3.)	-10,5	-15,2	-9,9	-54,9	-26,0	-19,6

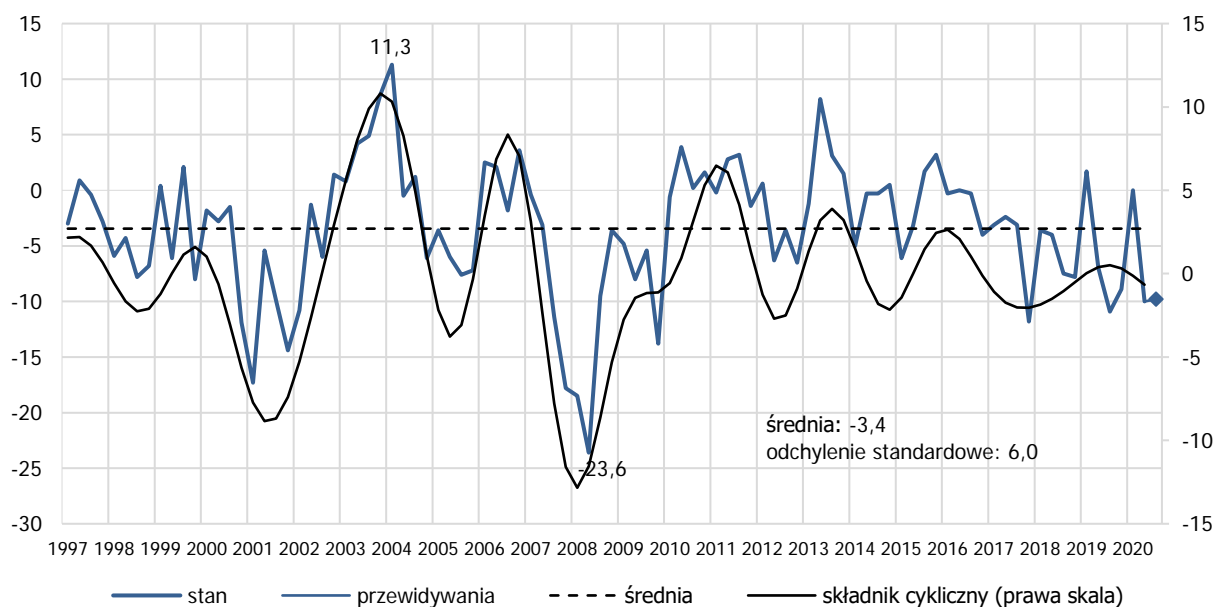
Produkcja eksportowa wg wielkości zatrudnienia

Produkcja eksportowa wg głównych grup przemysłowych

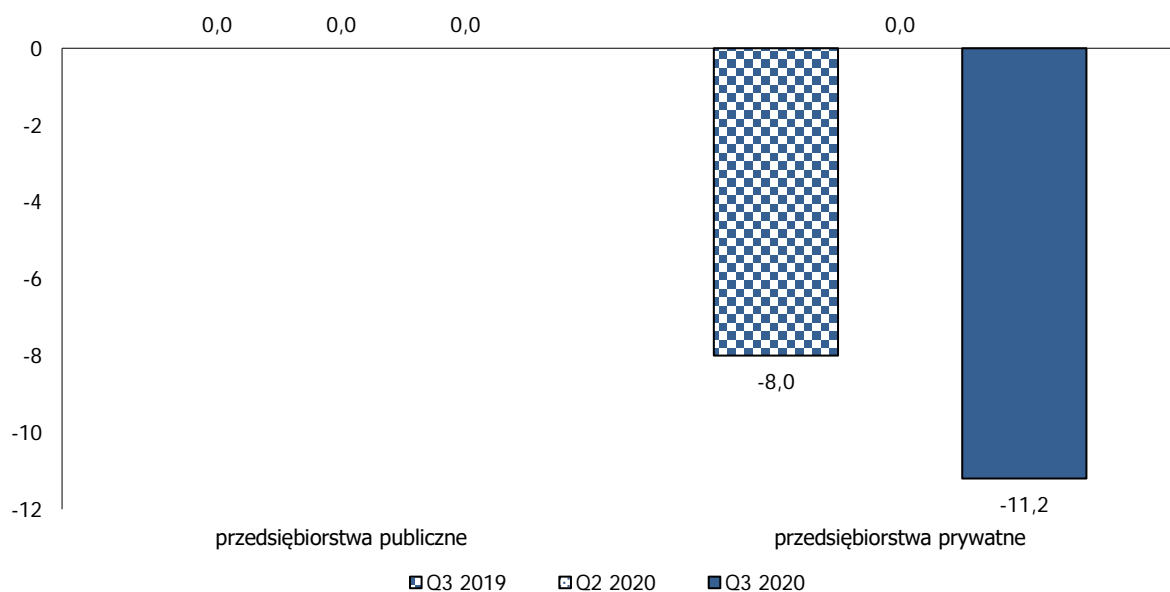

Konkurencyjność wyrobów krajowych na rynkach zagranicznych

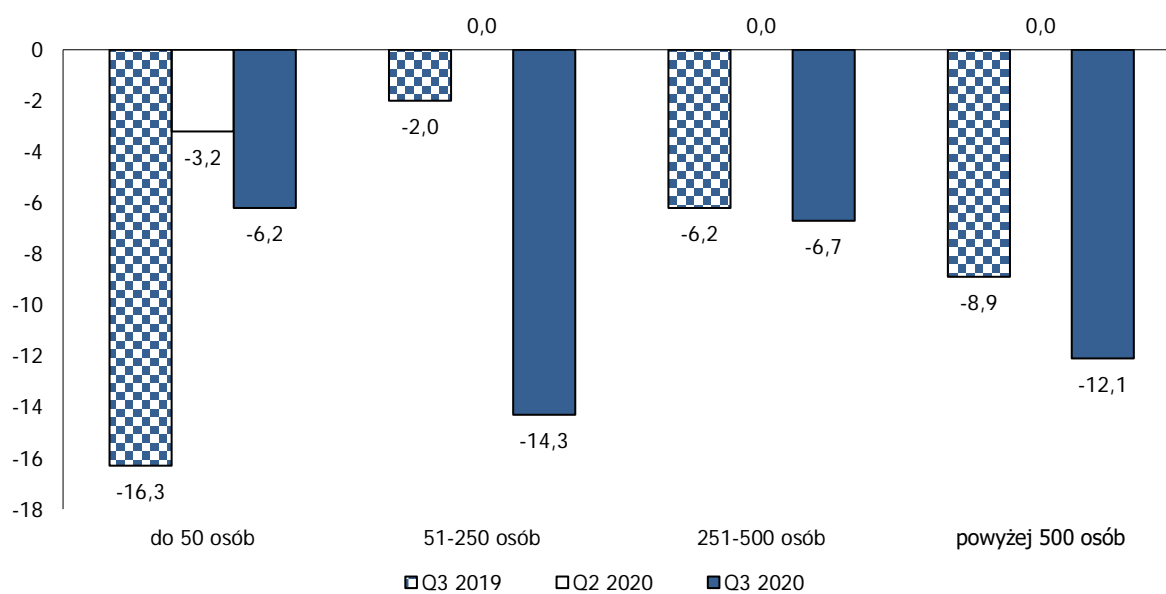

	Q3 2019	Q4 2019	Q1 2020	Q2 2020	Q3 2020	przewidywania
wzrost	7,4	7,1	9,4	11,1	5,9	8,4
brak zmiany	78,2	74,9	72,3	77,8	78,3	73,4
spadek	14,4	18,0	18,3	11,1	15,8	18,2
trudno ocenić	37,7	38,1	42,6	73,5	50,2	55,1
saldo (1.-3.)	-7,0	-10,9	-8,9	0,0	-10,0	-9,8

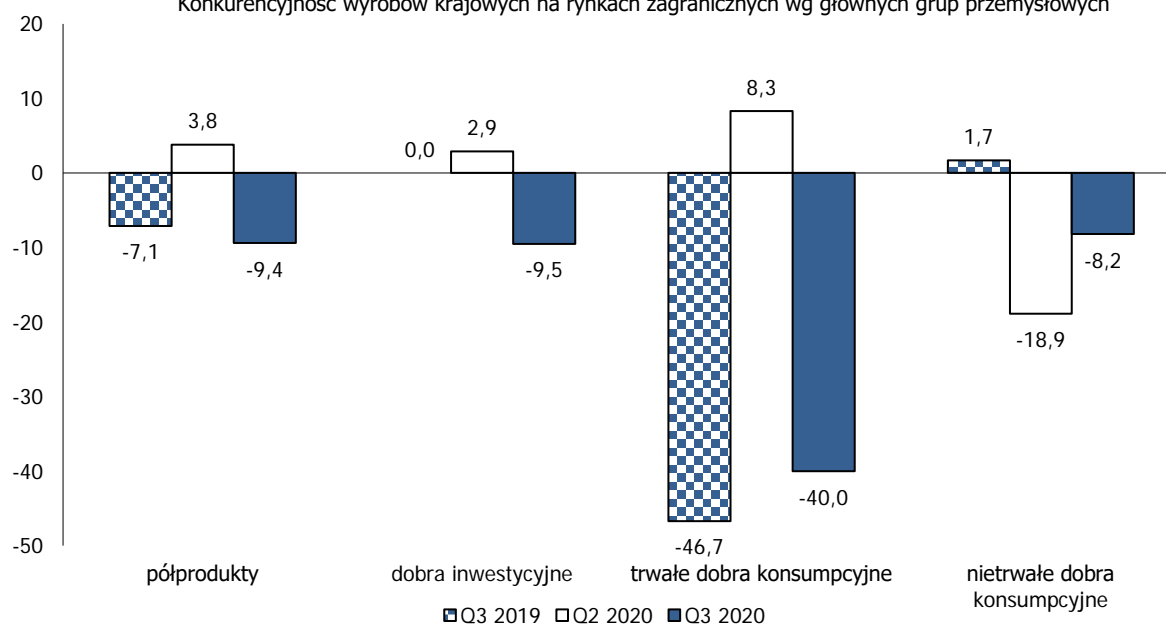
Konkurencyjność wyrobów krajowych na rynkach zagranicznych wg sektorów własnościowych

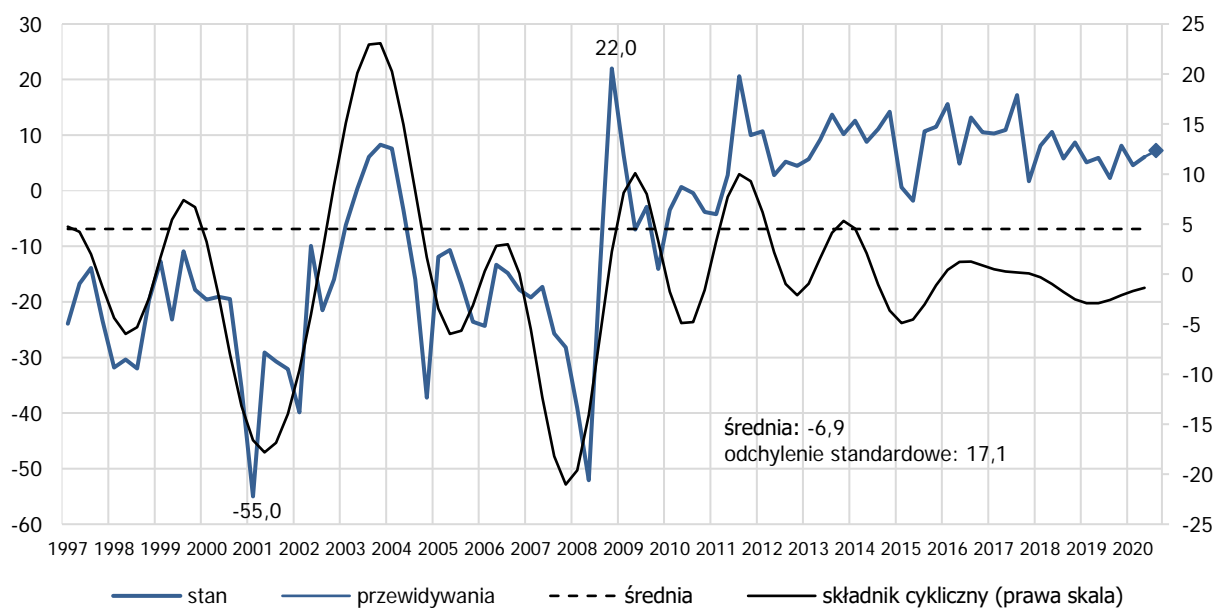
Konkurencyjność wyrobów krajowych na rynkach zagranicznych wg wielkości zatrudnienia

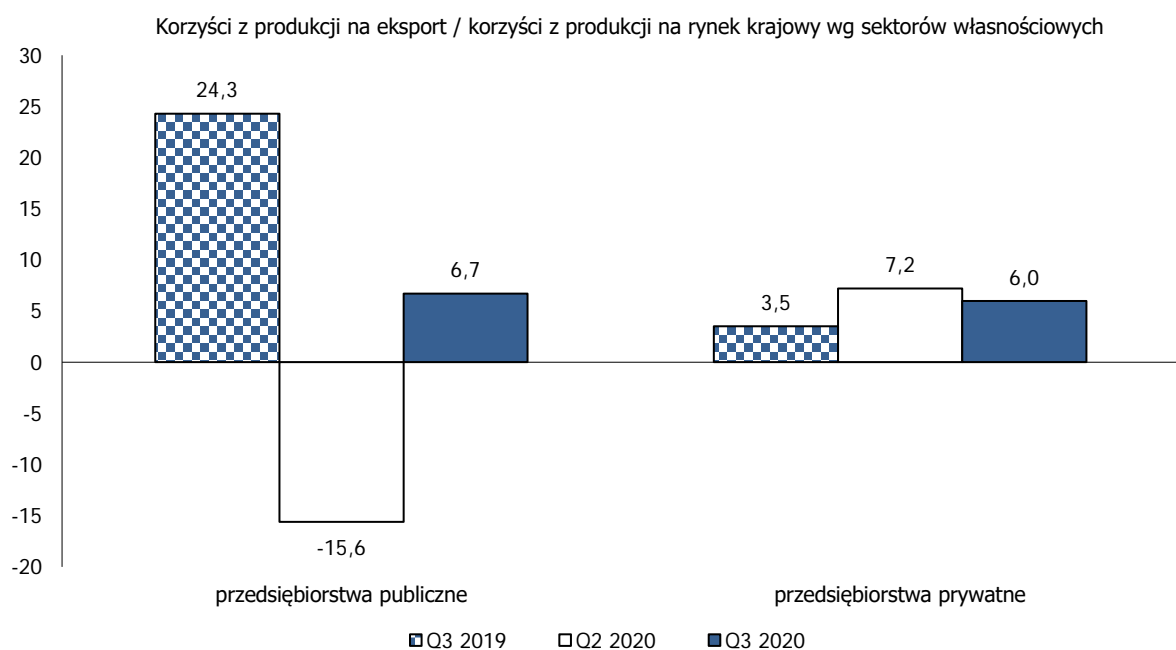
Konkurencyjność wyrobów krajowych na rynkach zagranicznych wg głównych grup przemysłowych

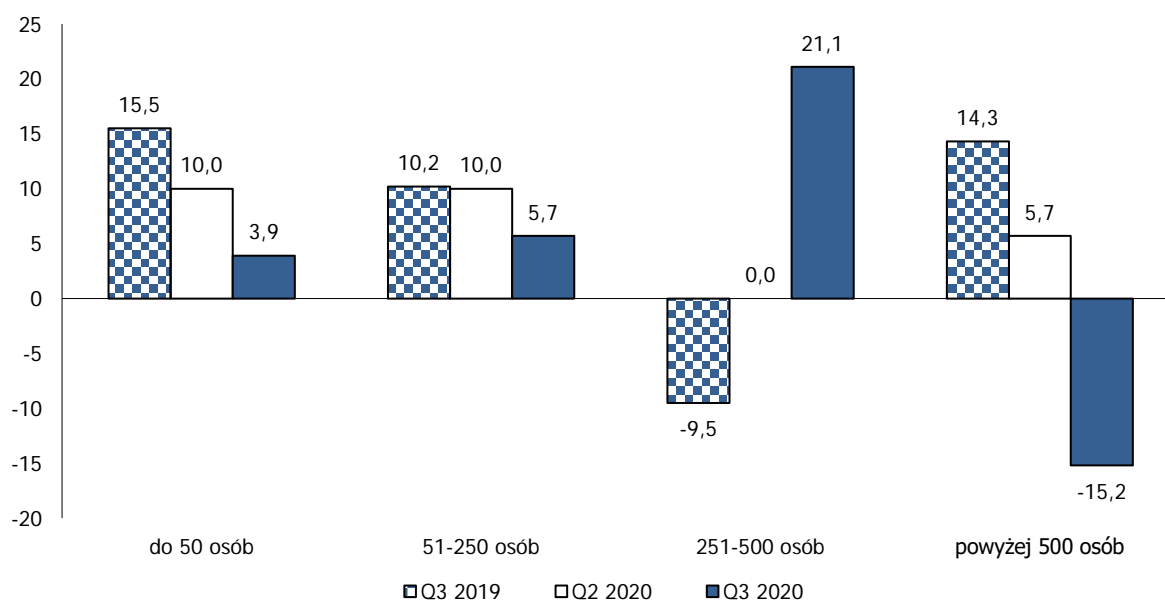
Korzyści z produkcji na eksport w stosunku do korzyści z produkcji na rynek krajowy

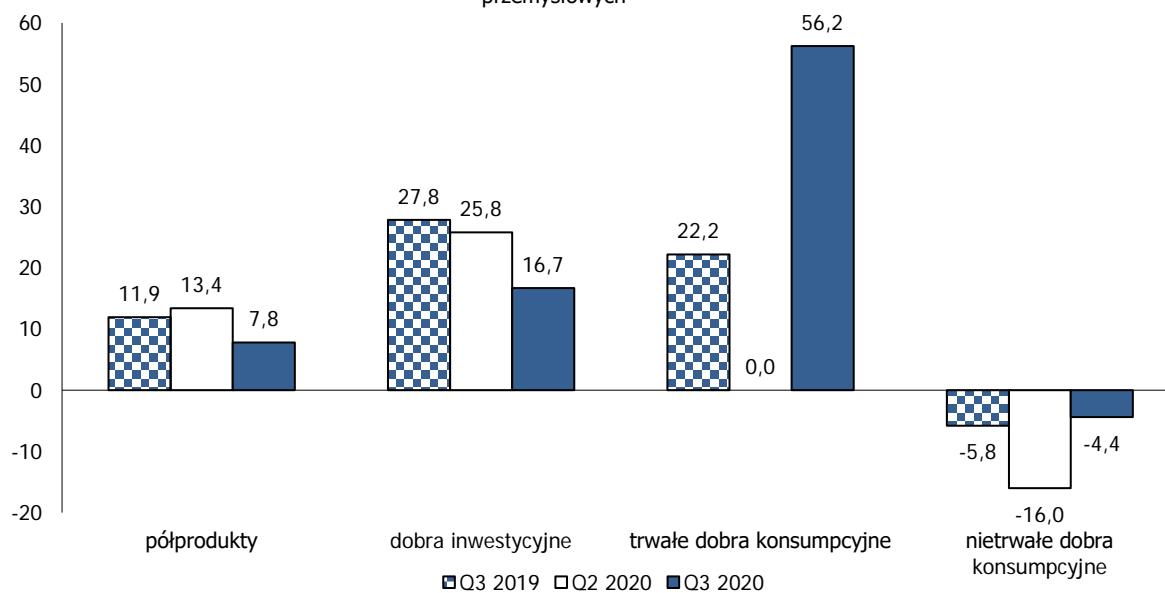
	Q3 2019	Q4 2019	Q1 2020	Q2 2020	Q3 2020	przewidywania
wzrost	28,6	26,7	30,4	31,2	31,2	31,2
brak zmiany	48,8	49,0	47,3	42,2	43,7	44,8
spadek	22,7	24,3	22,3	26,6	25,1	24,0
saldo (1.-3.)	5,9	2,3	8,1	4,6	6,1	7,2

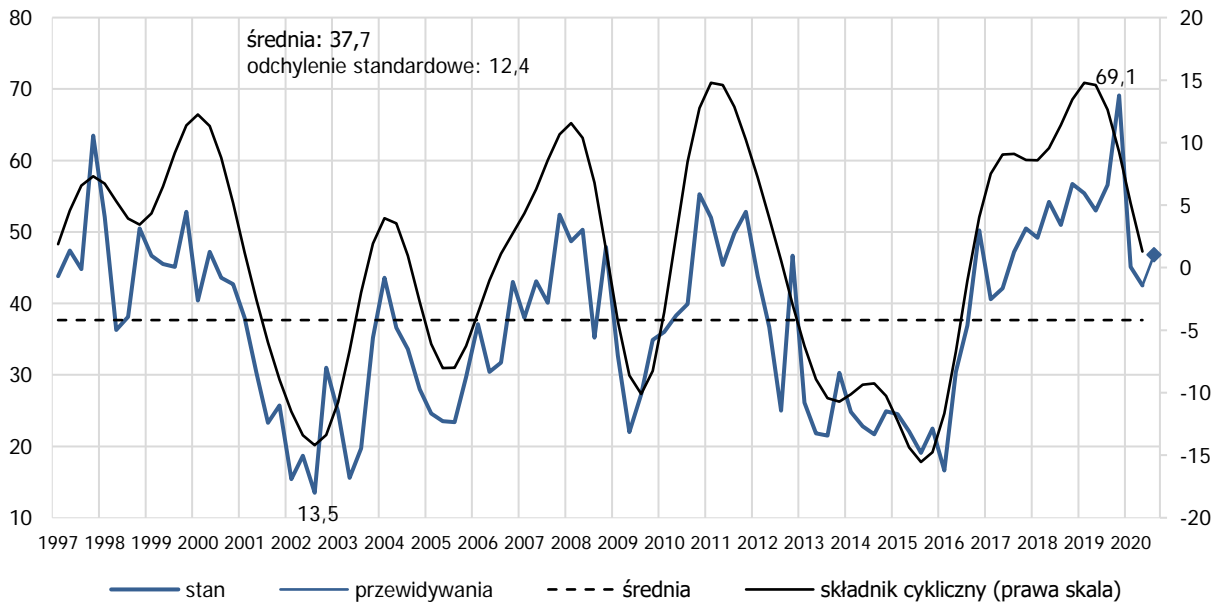
Korzyści z produkcji na eksport / korzyści z produkcji na rynek krajowy wg wielkości zatrudnienia

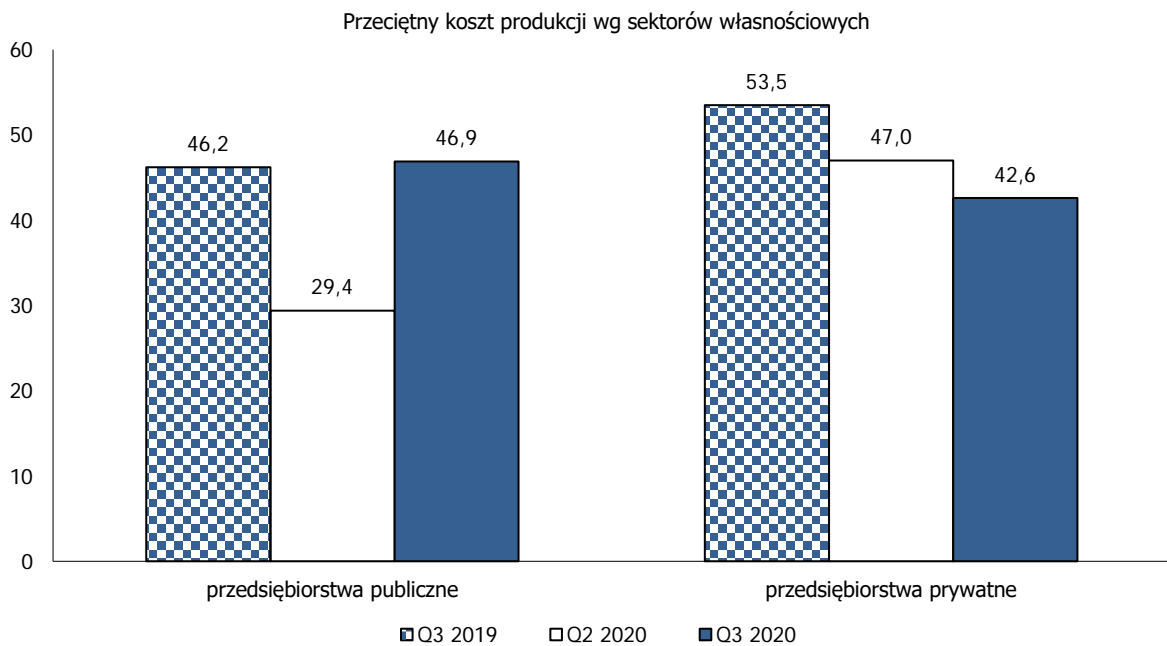
Korzyści z produkcji na eksport / korzyści z produkcji na rynek krajowy wg głównych grup przemysłowych

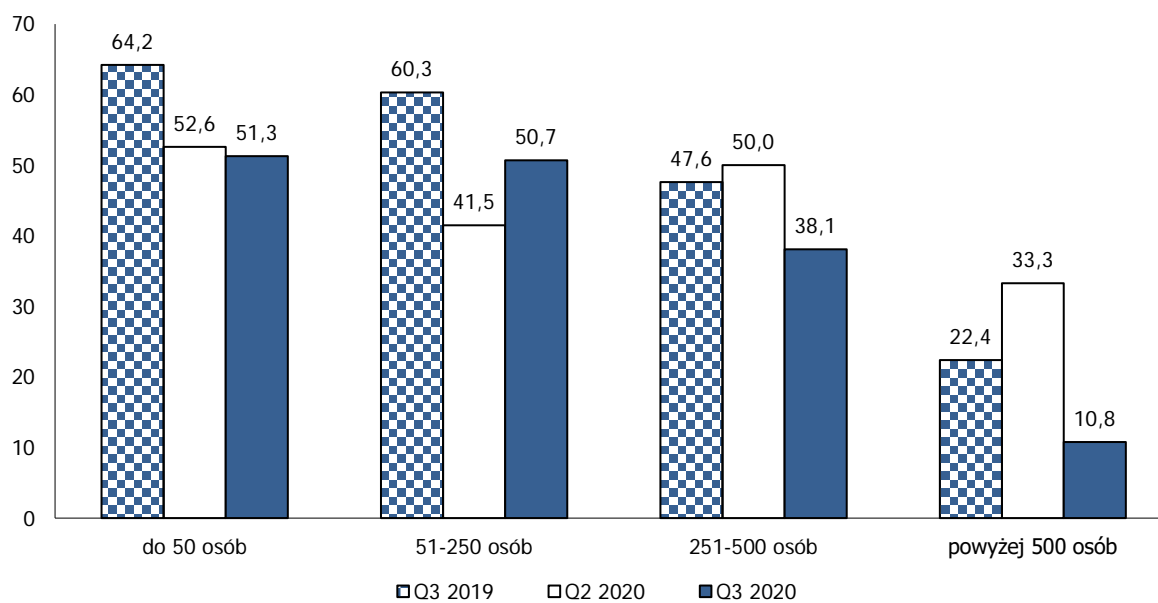
Przeciętny koszt produkcji

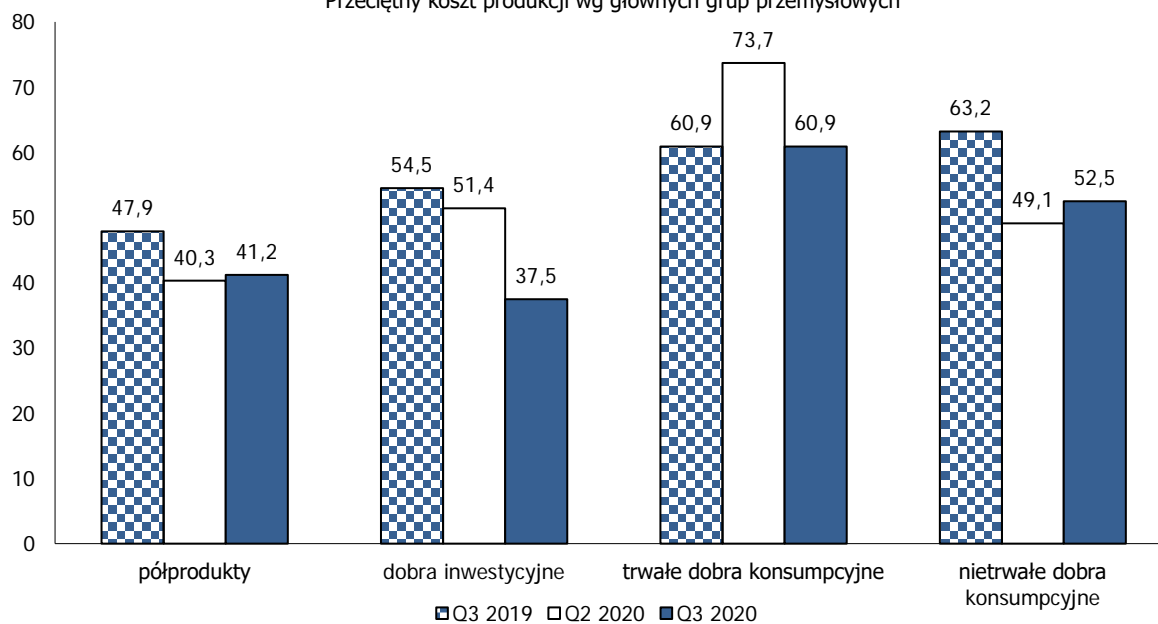
	Q3 2019	Q4 2019	Q1 2020	Q2 2020	Q3 2020	przewidywania
wzrost	56,1	59,8	72,0	53,8	47,7	49,9
brak zmiany	40,9	37,0	25,1	37,6	47,1	47,1
spadek	3,0	3,2	2,9	8,6	5,2	3,0
saldo (1.-3.)	53,0	56,6	69,1	45,1	42,5	46,8

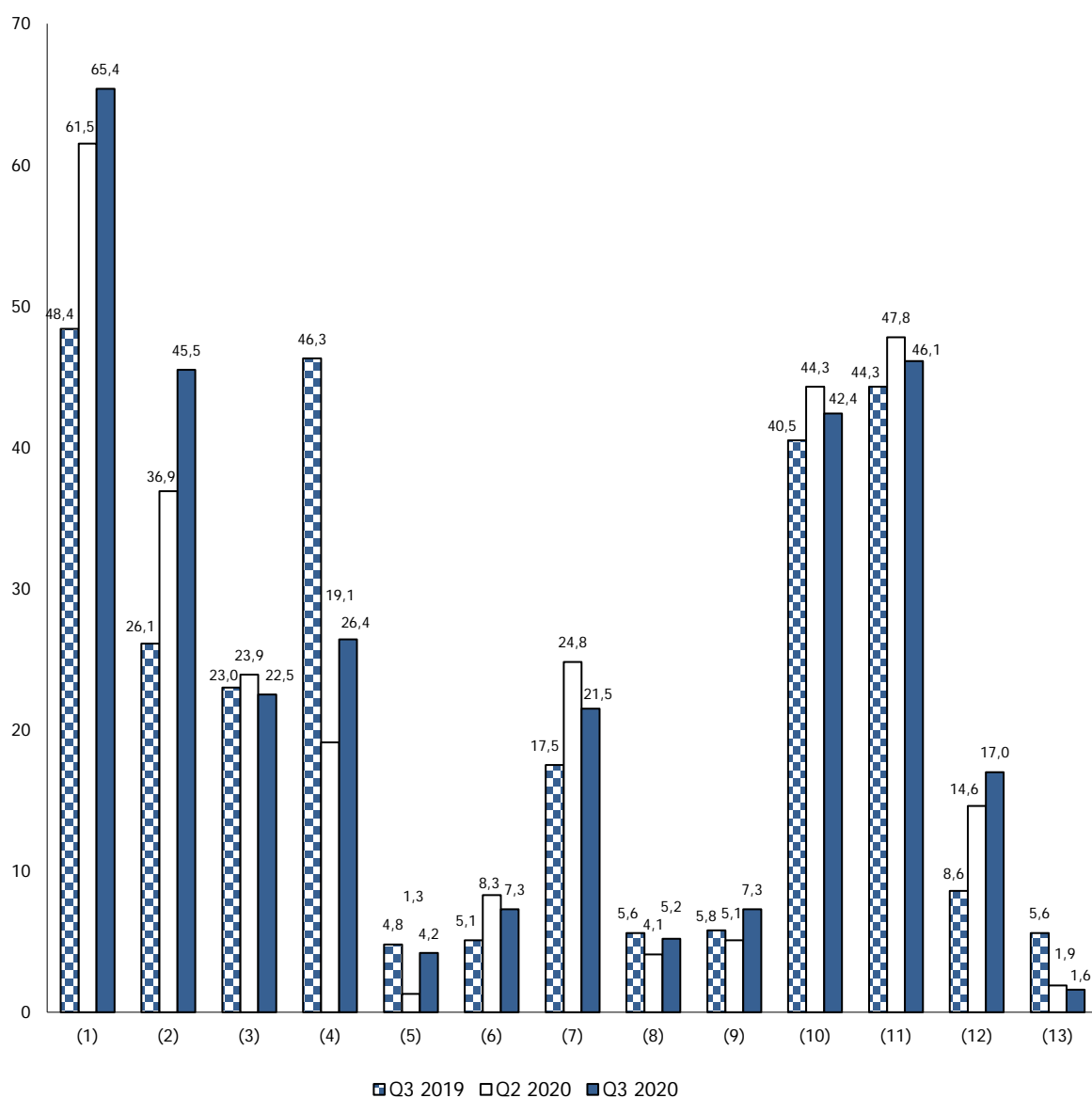
Przeciętny koszt produkcji wg wielkości zatrudnienia

Przeciętny koszt produkcji wg głównych grup przemysłowych

Bariery działalności gospodarczej

- (1) niedostateczny popyt krajowy
- (2) niedostateczny popyt zagraniczny
- (3) konkurencyjny import
- (4) brak wykwalifikowanej siły roboczej
- (5) niedostateczne wyposażenie
- (6) brak surowców i materiałów
- (7) niska płynność finansowa
- (8) niska dostępność kredytu
- (9) niekorzystne warunki kredytowe
- (10) niestabilność przepisów prawnych
- (11) obciążenia podatkowe
- (12) inne
- (13) nie występują